

HALO

AYIN ESERİ:

BENİ ASLA
BIRAKMA

BU AYIN TEMASI:

UNUTMAK

BU AYA IŞIK TUTAN BAŞLIKLAR:

FİLM KESİTLERİ

Little Fish üzerinden, zihin her şeyi silse de ruhun ve hislerin asla unutmayaacağı gerçeğini ve anıların kayboluşunu inceliyoruz.

PERDE ARKASI

Violetta'nın öyküsüyle, unutmanın en trajik hali olan "kendini unutmak" kavramına ve fedakarlığın sınırlarına yaklaşıyoruz.

İÇİNDEKİLER

Ayın Öne Çıkanları <i>Sakin Unutmayı Unutma!</i>	03
Ayın Teması	08
Mitoloji <i>Lethe</i>	11
Şiir Çevirisi <i>Öne Art</i>	13
Sanat Köşesi <i>(Film, Dizi, Tablo, Kitap, Tiyatro, Müzik)</i>	15
Satırlar Arası <i>(Düz Yazı, Kısa Hikaye, Deneme, Şiir)</i>	50
Bölümün Öne Çıkanları	69

Dergimizde yer verdiğimiz “Sizden Gelenler” bölümü için eserlerinizi bekliyoruz.

Eser alımı için:

haloidergisipau@gmail.com

*Analiz yazıları kabul edilmemektedir.

*Eserlerin, o ayın temasıyla uyumlu olma zorunluluğu yoktur.

Yazarlar:

Ebrar ERSİN

Edanur ÇOŞKUN

Avni TURAN

Zeynep ÜLKER

Azra Naz ABAY

Şevval Nur DEMİRCİ

Melike ÇIRAK

Nilay Naz AÇIKGÖZ

Begüm MUTLUTÜRK

Sacide BALTA

Elif ÖZDEMİR

Damla CANKURTARAN

Eylül BAKIR

Şevval ÜZEL

Sude SOLAK

Sıla ÇAĞLAK

Selin BULUT

Rabia ÇAKIRLI

Erdiç YILDIRIMÇAKAR

Metehan ADIGÜZEL

İrem GÖNCÜ

Mehmet Eren KİRTİK

Batuhan TAMBURACI

Ayşe Naz İÇÖZ

Gizem OGAN

Berat TUTAŞ

Genel Yayın

Yönetmenleri:

Sacide BALTA

Zeynep ÜLKER

Ezgi ULUÇER

Edanur ÇOŞKUN

Naciye Nur ABBAN

Editör:

Zeynep ÜLKER

Ebru BOZAR

Gökçe ERASLAN

Nermin ATASEVER

Redaktör:

Hatice KARATAŞ

Özge Nur ASLAN

Sanat Yönetmeni:

Ezgi ULUÇER

Grafik Tasarımcı:

Ezgi ULUÇER

Sosyal Medya

Koordinatörü:

Sacide BALTA

Web adresi:

haloidergisi.com

Tasarlayan: Halil AYDIN

Instagram:

haloidergisi

Sakin Unutmayı Unutma!

Doç. Dr. Baysar TANIYAN

Hamlet'in babası, oğlunun hafızasına pek güvenemediğinden olsa gerek, hayalet olarak karşısına çıktığında son söz olarak "Beni hatırla" der. Hamlet de dağınık kafasındaki gereksiz kayıtları silip intikamı için yer açacağına söz verir. Ama intikam soğuk servis edilecekse, soğuması için zaman gerekir. En büyük köreltici olan zaman geçtikçe, insanlar unutulur (Winterson). Babanızın intikamını almayı unutmakla yemeğe tuz eklemeyi unutmak önem olarak aynı olmasa da zihinsel bir aktivite olarak aynıdır. Tabi bir padişahın çeşnicibaşı değilseniz. Unutmak genellikle kusur gibi görülür ve modern dünya bize sürekli aynı şeyi söyler: Hatırla. Aklı havada biriyseniz verilerinizi bulutlara yükleyebilirsiniz. Fakat edebiyatın

uzun tarihine baktığımızda başka bir gerçeğe karşılaşıyoruz: İnsan yalnızca hatırlayarak değil, unutarak da yaşar. Belki de unutarak hayatta kalır.

Rus Formalizminin en önemli isimlerinden Viktor Shklovsky edebiyat teorisi denince akla gelen en devrimci kavramlardan birini ortaya atmıştır: Ostranenie. Türkçeye genellikle “Yabancılaştırma” olarak çevrilen bu kavram edebiyatın ve de sanatın ontolojik varlık sebebini açıklar. Shklovsky’ye göre gündelik yaşamımız tekrarlardan oluştuğu için hayat otomatikleşir, algılar körelir ve tepkiler sönümlenir. Bir nesne veya duygu otomatikleşip bir huy halini aldığı anda onu basitçe unuturuz. Edebiyat bu otomatizmi kırmayı amaçlar ve aşına olduğumuz veya unuttuğumuz şeyleri yabancılaştırarak onu ilk defa görüyormuşuz gibi sunar. Bu sayede algıyı, hissiyatı yeniden inşa eder. Wordsworth bize nergislerin ne kadar güzel olduklarını hatırlatır.

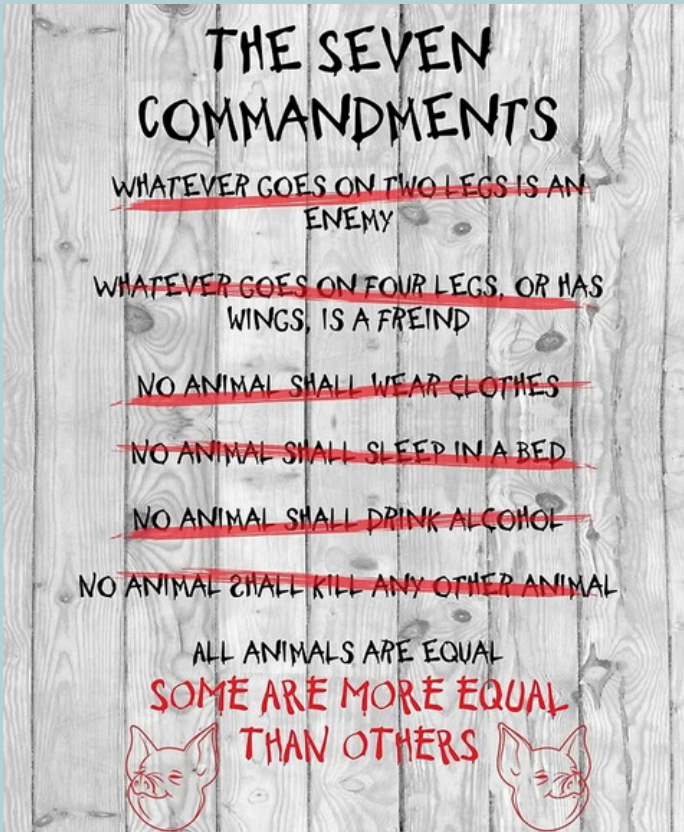
Brecht, dördüncü duvarı yıkarak (verfremdungseffekt), kapitalizmin doğallaştırıp unutturmaya çalıştığı sömürüyü hatırlatır. Woolf, sadece sokağa çıkıp çiçek satın almak gibi sıradan işlerin gizemli havasını bizlere hatırlatmakla kalmaz; “Beni artık eskisi gibi sevmiyorsun.” diye şikayet eden bir sevgili, Deniz Feneri’ni okuduğunda sevginin unutulmayacağını, arada hatırlatılması gerektiğini anlar. Gülliver’in cebinden çıkan tabanca, cep saati ve tarak gibi nesnelere Liliputluları şaşırtırken bizlere de sunduğu bu farklı perspektifle hayatımızın içinde var olan nesnelere tekrar hatırlatır.

İnsan zihni bir arşiv odası gibi çalışıyor gibi görünür ama bu arşivin içeriğinin ve neyi ne zaman ne

şekilde geri çağırabileceğimizin kontrolü bizde değildir. Hafıza bu anlamda çoğunlukla yorucudur. Mrs. Dalloway bir çiçeğe bakarken geçmişe gider, sonra tekrar şimdiye döner. Bu doğrusal bir eylem değildir. Çevremizdeki nesnelere ve imgelerin bize neyi hatırlatacağını kontrol edemeyiz. Mrs. Dalloway'ın zihni parçalı veya episodik hatıralarla dolu, eski seslerin yankılandığı uzun bir koridor gibidir. Her şeyi hatırlayabilmek ise lanet gibi bir şeydir. Borges'in Funes karakteri her şeyi hatırlar ama hiçbir şey düşünemez. Zihnin çalışabilmesi için gerekli boşluğu unutarak üretiriz.

Bireyler gibi toplumlar da unutulabilir. Edebiyatın en önemli görevlerinden biri de toplumsal belleği diri tutmaktır. Uluslar varoluş öykülerini destanlarda saklarlar. Bazen de devlet aygıtları toplumlara neyi hatırlayıp neyi unutmaları gerektiğini dikte ederler. Birçok postmodern düşünür tarih yazımını bu anlamda sorunsallaştırır ve bunu tıpkı edebiyat gibi kurgusal alana yerleştirir. Hayvan Çiftliği'nde domuzlar, tarihi sürekli yeniden yazarken hayvanlar kimin kahraman kimin hain olduğunu unutmaz. Domuzlar insana dönüştüğü anda ise neredeyse bütün hayvanlar devrimi unutmuş ve Yedi Emir tek bir ifadeye dönüşmüştür. Şüphesiz geçmişi kontrol eden, yani neyin hatırlanıp neyin unutulacağına karar veren geleceği de kontrol eder.

Toplumsal amnezyayı yakın zamanlarda en çarpıcı şekilde inceleyen yazar “Gömülü Dev” romanıyla Ishiguro olmuştur. Romanda, Britonlar ve Saksonlar savaşırken kadın ve çocuklara dokunulmayacağı konusunda anlaşma yapmalarına rağmen, Kral Arthur anlaşmayı bozar ve Sakson köylerini yakıp yıkar. Merlin’den de yaptığı bu kıyımın unutulması için bir büyü yapmasını ister. Merlin’in büyülediği ejderha Querig’in verdiği her nefes, herkesin uzak yakın tüm anılarını silen bir sis yayar ortalığa. Ne olup bittiğini hatırlamayan Britonlar ve Saksonlar barış içinde yaşamaya başlar. Ta ki, Sakson savaşçı Wistan ejderhayı öldürene dek. Bu uğurda önündeki son engel, ejderhanın, yani düzenin koruyucusu olan Sir Gawain, Wistan’a yalvarır: “Bırak bu ülke unutuşun koinunda dinlensin.” Gawain, barışı korumak

adına Wistan’dan ülkeyi o hafıza kaybı/unutuş sarmalında bırakmasını istediğinde kulağa samimi gelir. Ancak durumun karmaşıklığı, Wistan’ın şu sorusuyla tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilir: “Kurtçuklar içerisini böyle kemirirken, eski yaralar nasıl iyileşebilir?” Saksonlar kendilerine yapılanları hatırladıkları an intikam için yeni yıkımlar gerçekleştirecektir. Bunu Wistan da bilir. Başta denildiği gibi: İnsan belki de unutarak yaşar.

Roman içerisinde bu büyük toplumsal trajedinin gölgesinde yaşlı Briton çift, Axl ve Beatrice de çocuklarını bulmak için yola düşerler. Her ikisi de birbirlerini çok sevmektedir. Öyle ki öldüklerinde sadece ve sadece gerçek aşıkların sandalına beraber binmesine izin veren kayıkçının kayığına binip cennete el ele gideceklerinden çok emindirler. Ejderhanın yaydığı büyülü sis ortadan kalkınca Axl ashında Beatrice'in onu aldattığını ve oğullarının da bu yüzden onları terk ettiğini hatırlar. Yani unutmak belki de o kadar da kötü değildir. Ama geçmişinden de kaçamıyor insan. “Geçmiş, içimde ikinci bir kalp gibi atar” der John Banville. Ayrıca neyi ne kadar doğru hatırlıyoruz? Anıları tazelediğimizde o anları yeniden üretmeyiz, sıfırdan inşa ederiz; her defasında farklı şekilde. Ama yalancılık değildir bu, sadece hayatta kalmak, gerçeklerle başa çıkmak adına kurguya sarılmaktır. Sonuçta unutmak yalnızca kayıp değildir. Bazen devam edebilmenin koşuludur. Edebiyat bize bunu tekrar tekrar anlatır: Trajediler çoğu zaman unutamayan insanların etrafında kurulur. Belki de insan hafızasıyla değil, hafızasının bıraktığı boşluklarla yaşayabiliyordur.

Bu yüzden hikayelere ve masallara devam ...

Kurtuluşa Direniştir Unutmamak

Ebrar ERSİN

İnsan zihni kimliğini hatırladıkları kadar unuttuklarıyla da inşa eder ve hatırladıklarıyla var olan ancak unuttuklarıyla nefes alan karmaşık bir yapıya sahiptir. "Hatırlayamamak" çoğu zaman bir eksiklik olarak görülür ancak edebiyat ve felsefe penceresinden bakıldığında unutmak, yaşamın devam edebilmesi için gerekli bir "iyileşme" mekanizmasıdır. Friedrich Nietzsche'nin ifadesiyle, "Unutabilen insan mutludur"; çünkü geçmişin yükünden arınmak, aslında yeni bir başlangıcın ön koşuludur. Edebiyat tarihine baktığımızda unutmakla savaşılan karakterler olduğu kadar unutmayı kendine sığınak bilen karakterler ile de karşılaşırız. Batı edebiyatında unutuşun doğasını derinlemesine inceleyen yazarların başında Marcel Proust gelir. "Kayıp Zamanın İzinde" adlı etkileyici eserinde Proust, iradi olarak hatırlayamadığımız anıların aslında ölmediğini, sadece saklandığını savunur. Ona göre unutmak, anının saflığını koruyan bir kozadır. Bir madlen kekinin tadı ya da bir ayakkabı bağcığının dokunuşuyla aniden canlanan o "istemsiz hafıza", ancak unutuşun o gölgeli bahçesinde beklediği için bu denli sarsıcıdır. Proust için unutmak, bir son değil, keşfedilmeyi bekleyen bir hazinedir.

Bir diğerk önemli isim olan Milan Kundera meseleye daha politik ve varoluşçu bir pencereden bakar. "Gülüşün ve Unutuşun Kitabı"nda, unutmanın sadece bireysel bir durum değıl, toplumsal bir siliniş olduğunu vurgular. Kundera'nın o meşhur ifadesiyle, "İnsanın iktidara karşı mücadelesi, hafızanın unutuşa karşı mücadelesidir." Burada unutmak, bir teselli olmaktan çıkıp bir yok oluş tehdidine dönüşür. Kundera bize, neyi unuttuğumuzun kim olduğumuzu belirlediğini hatırlatır.

Türk edebiyatına döndüğümüzde ise Ahmet Hamdi Tanpınar'a göre unutuş zamanın estetik bir parçası olarak ele alınır. Tanpınar'ın dünyasında unutmak, geçmişin ağırlığından sıyrılıp "anın" huzuruna erme çabasıdır. Şiirlerinde ve romanlarında sıkça rastladığımız o rüya estetiğı, aslında bilincin bazı detayları kasten karartmasıyla oluşur. Tanpınar için unutuş, zamanın akışına uyum sağlamanın ve içsel dengeyi bulmanın bir yoludur. Ancak unutmak, her zaman bu kadar uysal bir eylem değıldir. Ahmed Arif'in "Hasretinden Prangalar Eskittim" mısralarında unutuş, imkânsız bir direnişle karşılaşılır. Ve tam da bu dizelerde unutuşun sancılılarıyla kıvranan bir

karakter görürüz. Tanpınar'ın kurtuluşu, Ahmet Arif'in kıvranıdır adeta "unutmak". Toplumcu gerçekçi bir duyarlılıkla sadakati işleyen Arif için hafıza, terk etmeyen bir seveda ve kopmayan bir prangadır. Onun şiirinde unutmak, hem bir ihanet hem de fitrata aykırı bir durumdur; çünkü hafıza, insanın onurudur.

Sonuç olarak unutmak; Proust'ta saklı bir hazine, Kundera'da bir direniş alanı, Tanpınar'da rüya gibi bir huzur arayışı ve Ahmed Arif'te ise imkânsız bir sadakat sınavıdır. Aslında her unutuş, ruhun kendini can kırıklarını onarabilmek için kullandığı o görünmez ve şefkatli merhemdir. Eğer zihnimiz her şeyi olduğu gibi biriktiren devasa bir hafıza deposu olsaydı, geçmişin keskin hatıraları altında nefes alamaz hale gelirdik. İnsan, hatırladıklarıyla bir kimlik kazanır; ancak sadece unutabildiği ölçüde yaralarını sarıp yarınlara özgürce adım atabilir. Belki de varoluşun en zarif dengesi; neyin kalpte mühürlenmesi, neyin ise zamanın

rüzgârına bırakılması gerektiğini bilmektir. Hafıza bizi "birisi" yapabilir ancak unutmak bize "yeni birisi" olma şansını verir.

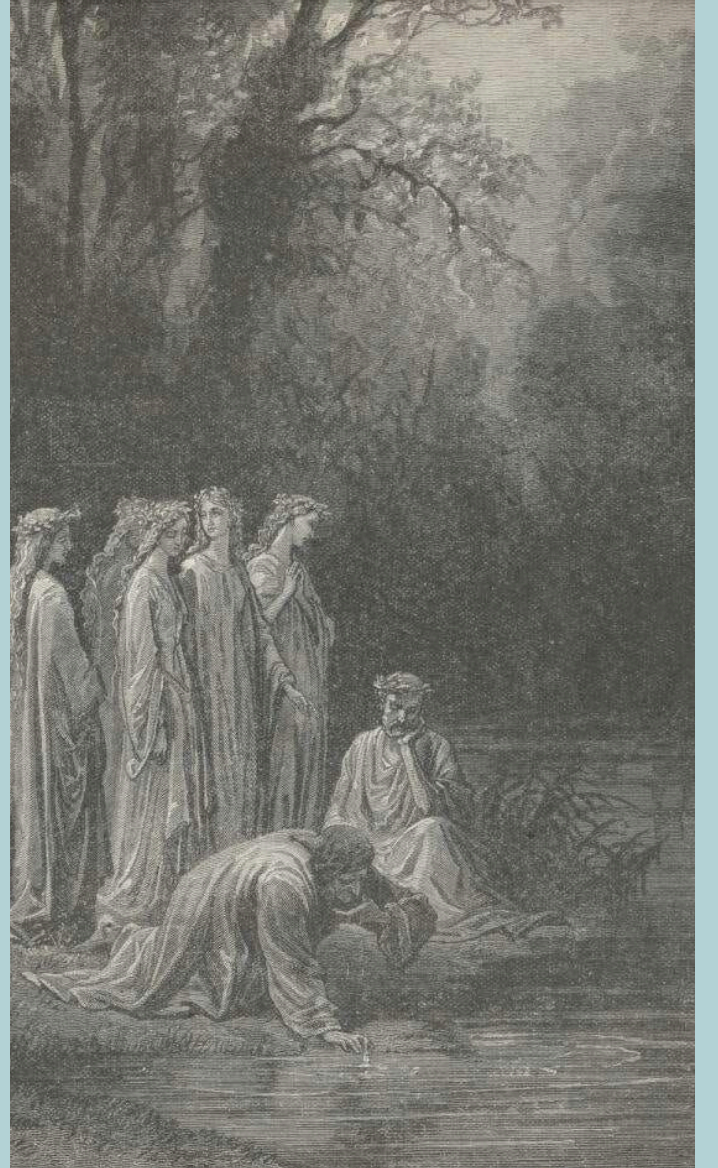
Lethe: Unutuşun Nehri

Edanur ÇOŞKUN

Antik Yunan mitolojisinde yeraltı dünyası, sadece karanlık ve korku dolu bir yer olarak tasvir edilmez. Orada akan beş büyük nehir vardır: Styx, Acheron, Cocytus, Phlegethon ve Lethe. Her biri farklı bir anlam taşır. Styx sadakati ve yeminleri, Acheron acıyı, Cocytus gözyaşlarını, Phlegethon ateşi temsil ederken Lethe unutmayı simgeler.

Lethe'nin suyu, diğerlerinden farklıdır. Bu sudan içen ruhlar; geçmiş yaşamlarını, kimliklerini, acılarını ve sevinçlerini unuttur. Hafızasız bir şekilde yeni bir varoluşa hazırlanırlar. Bu yüzden Lethe, ölümden sonraki yaşamın bir kapısı gibidir. Ruhlar, geçmişin yükünü taşımadan yeniden doğabilir.

Mitolojide Lethe'nin işlevi çok önemlidir. Çünkü Antik Yunan düşüncesinde hafıza ve unutmama, insanın kimliğiyle doğrudan bağlantılıdır. Hatırlamak kimliği kurarken unutmak ise kimliği siler. Ruhlar Lethe'den içtiklerinde artık kim olduklarını bilmezler. Bu bir kayıp gibi görünse de aslında bir

özgürleşmedir. Çünkü geçmişin zincirlerinden kurtulmuş olurlar.

Platon'un Devlet adlı eserinde Lethe'ye dair önemli bir anlatı vardır. Platon, ruhların yeniden doğmadan önce Lethe'den içtiklerini söyler. Bu içiş, onların geçmiş hayatlarını unutmalarını sağlar. Eğer unutmazlarsa yeni yaşamlarına eski yükleriyle girerler. Bu da onların özgürce yeniden başlamasını engeller. Platon'un bu anlatısı, Lethe'nin sadece bir mitolojik unsur değil, aynı zamanda felsefi bir sembol olduğunu gösterir. Unutmak, ruhun arınması için zorunlu bir aşamadır.

Bazı anlatılarda ise Lethe, reenkarnasyonla da ilişkilendirilir. Ruhlar yeni bir bedene geçmeden önce Lethe'den içmek zorundadır. Eğer unutmazlarsa, yeni hayatlarına eskinin yükleriyle girerler. Bu da onların özgürce yeniden başlamasını engeller. Bu yüzden Lethe, bir tür arınma nehri olarak görülür.

İşte bu nehirde sessiz bir figür, Ferryman, ruhları kayığına alır ve nehrin sularında taşır, konuşmaz çünkü kelimeler hatırlamayı çağırır. Her kürek darbesiyle bir anı silinir, bir isim unutulur. Ferryman yargılamaz; sadece rehberlik eder, unutmanın doğasını sessizlikle yansıtır. Günlük hayatta da Lethe'nin anlamı, güçlü bir metafor sunar: biz her gün küçük unutmalarla yeniden doğarız. Rüyalarımızı hatırlamayız, dünün ayrıntıları silinir, çocukluk anılarımız kaybolur, zihnimiz bu unutmalar sayesinde dolup taşmaz. Ferryman ise bu unutmaların sessiz rehberi olarak düşünülebilir, bizi geçmişin yüklerinden alıp yeni bir güne taşır. Sonuçta Lethe sadece bir nehir değil, unutmanın ve yeniden başlamanın sembolüdür. Ferryman'ın kayığı ise bu sembolün sessiz yolculuğudur. O bize hatırlatır ki bazen geçmişi bırakmak gerekir çünkü unutmak yok olmak değil; yeni bir başlangıcın kapısını aralamaktır.

One Art

Elizabeth BISHOP

The art of losing isn't hard to master;
so many things seem filled with the intent
to be lost that their loss is no disaster.

Lose something every day. Accept the fluster
of lost door keys, the hour badly spent.
The art of losing isn't hard to master.

Then practice losing farther, losing faster:
places, and names, and where it was you meant
to travel. None of these will bring disaster.

I lost my mother's watch. And look! my last, or
next-to-last, of three loved houses went.
The art of losing isn't hard to master.

I lost two cities, lovely ones. And, vaster,
some realms I owned, two rivers, a continent.
I miss them, but it wasn't a disaster.

—Even losing you (the joking voice, a gesture
I love) I shan't have lied. It's evident
the art of losing's not too hard to master
though it may look like (Write it!) like disaster.

Unut(ama)ma Sanatı

Çeviren: Avni TURAN

Zor değil ki kaybetmek, ustayımdır o konuda;
onca şey kaybolmaya niyetlidir
ki kaybolmaları koymaz bana.

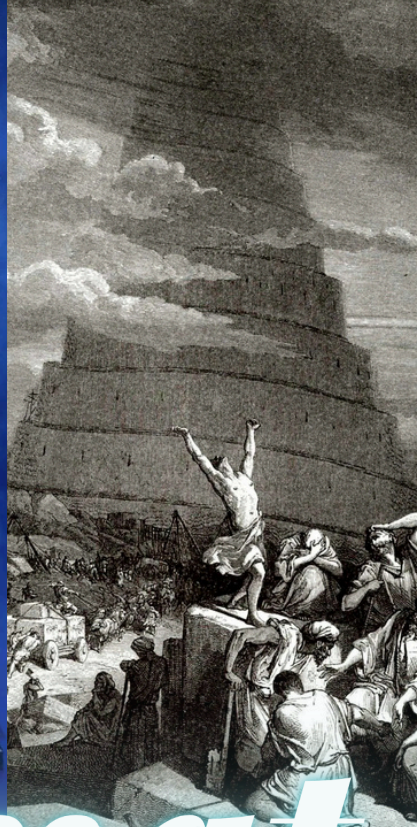
Her gün bir şey kaybet. Rız ol telaşına
kayıp anahtarların, boşa geçmiş saatlerin.
Zor değil ki kaybetmek, ustasıdır o konuda.

Sonra dene kaybetmeyi, daha uzakça, daha hızlıca;
yerleri, isimleri, seyahat edeceğin neresiydi.
Hiçbiri koymaz sana.

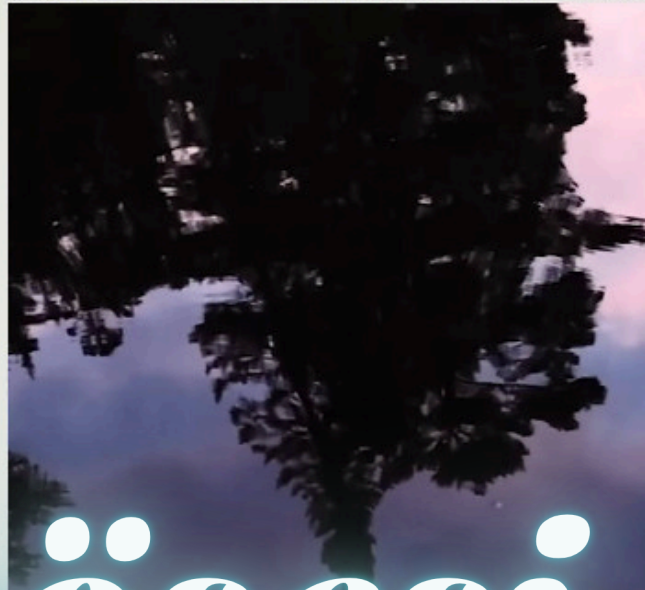
Annemin saatini kaybettim. Baksana!
Üç evim vardı, sonuncusu ya da ondan önceki de yitti gitti.
Zor değil ki kaybetmek, ustayımdır o konuda.

İki şehir kaybettim, iki güzelim şehir. Ve daha
geniş diyarlarımı da: iki nehir, bir kıta.
Gözümde tüterler ama dünyanın sonu değil ya.

Seni kaybetmek bile... (şaka ederim şaka,
severim bu mizacıma) ama yalan söylememeliydim.
Orası kesin; zor değildir kaybetmek, ustayımdır o konuda
ama bazen benzeyebilir (yaz artık!) dünyanın sonuna.

You're On Your Own, Kid Taylor Swift

sanaat köşesi

"Thrilling, beautiful, and blisteringly smart, *We Were Liars* is utterly unforgettable."

—John Green, #1 *New York Times* bestselling author of *The Fault in Our Stars*

e. lockhart

we

were

liars

QUIN PHOENIX AMY ADAMS ROONEY MARRIS
OLIVIA WILDE AND SCARLETT JOHANSSON

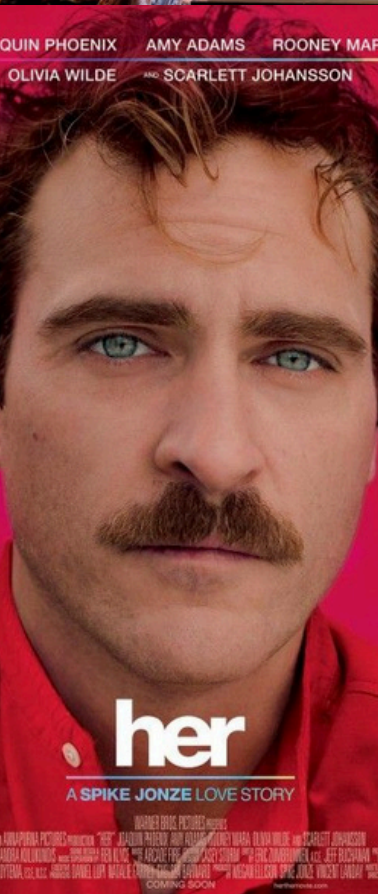
Yeşilçam filmcilik ATIF YILMAZ sunar.
İHSAN ŞORAY & KADİR İNANCI
AHMET MEKİN

Ünlü Kirazlı Yazar
CENGİZ AYTMAN

SEVİŞ BOYLU
AL YAZMA

NUR HÜLYA TUĞLU CENGİZ SEZİCİ İHSAN YÜCE
YÖNETMEN: ATIF YILMAZ

her

A SPIKE JONZE LOVE STORY

WARNER BROS. PICTURES presents
A WARNER BROS. PICTURES production "HER" starring JACOB LAFORCE AND KATIA WINKELMAN with SCARLETT JOHANSSON
AND ANITA LOBUNDO AND SHARON FEIN ALTO "HER" EXECUTIVE PRODUCERS PASCAL SIEMM "HER" EXECUTIVE PRODUCERS JEFF BLASBERG
"HER" PRODUCED BY ANDREW COOPER AND JEFF BLASBERG "HER" WRITTEN BY ANDREW COOPER "HER" DIRECTED BY SPIKE JONZE
COMING SOON herthemovie.com

Unutmanın Anatomisi

Zeynep ÜLKER

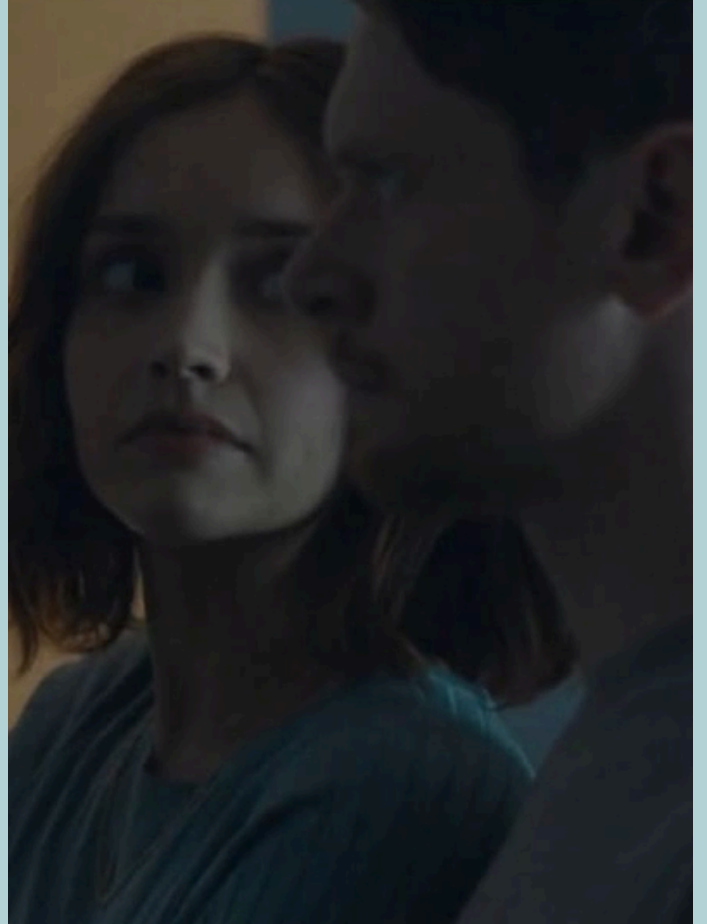
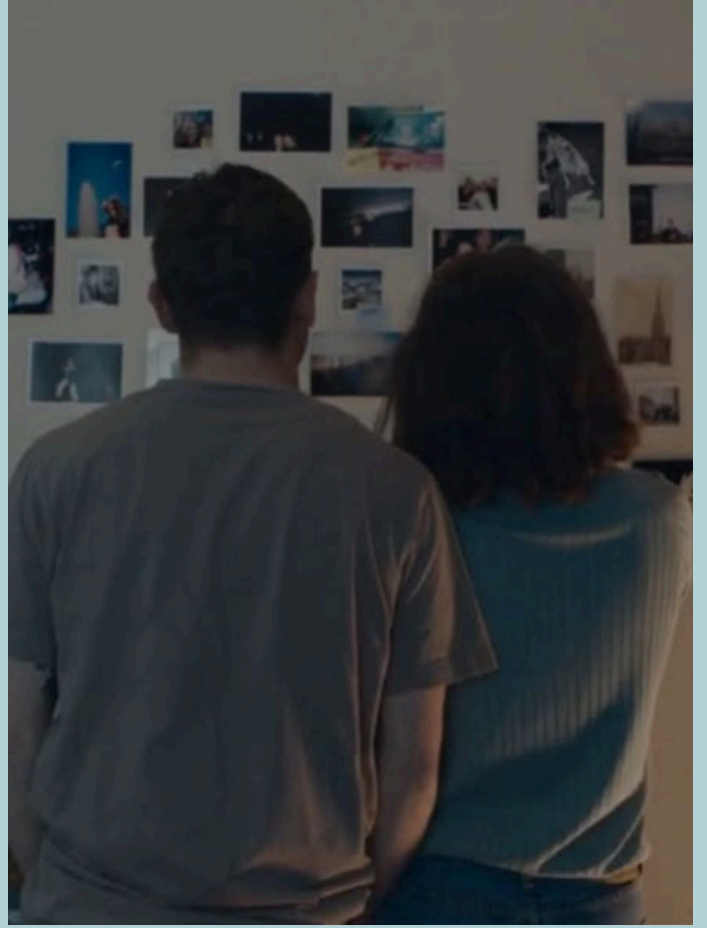
"Umarım unuttuğın en son şey ben olurum"

Aja Gabel'in aynı ada sahip kısa hikâyesinden uyarlanan ve Chad Hartigan tarafından yönetilen Little Fish, izleyicilere bilim kurgu dünyasından romantik bir bakış açısı sunar. Film, NIA (Nöroenflamatuvar Affliction) adı verilen bir salgının dünyayı etkisi altına almasıyla başlar. Diğerlerinden farklı olarak bu virüs bedeni değil, zihni tehdit eder; salgına yakalanan kişiler yavaş yavaş unutmaya başlar. Nasıl araba sürdüklerini, yaptıkları meslekleri, evlerinin adreslerini... Dünya; bir sabah neden koştuğunu unutan sporcuların, seyir halindeyken uçağı nasıl indireceğini hatırlayamayan pilotların ve enstrümanını dahi çalamayan müzisyenlerin sessiz ama büyük trajedilerine tanık olur. Ancak asıl yıkım, insanların sevdikleri kişileri unutmalarıyla başlar.

Bu kaçınılmaz trajedi Emma ve Jude üzerinden izlenir. Emma, unutmaktan ve sevdiği adam tarafından unutulmaktan öyle korkar ki tüm anılarını bir deftere yazarak onların kaybolmasını engellemeye çalışır. Ancak korktuğu başına gelir ve Jude virüse yakalanır; önce işini, sonra adresini unutan karakter kaçınılmaz sona doğru yaklaşır. Emma, onun unutulmasını engellemek ya da en azından geciktirmek için her yolu dener. Fotoğrafların arkasına yazılan yazılar, evin her köşesine asılan notlar, tekrar canlandırmaya çalıştığı anılar... Fakat tüm bu çabası boşa gider. Her biri tek tek kocasının aklından silinir ve günün sonunda Emma da onun için artık bir yabancıdır. Bir zamanlar tanıdık olan o bakışlar, boş birer sayfa gibidir. Emma'ya baktığında parlayan gözleri yavaş yavaş ışığını kaybetmiştir.

Bu ruhsal çöküş seyirciye sadece senaryo ile değil, aynı zamanda filmin sinematografisi ile de sunulur. Karakterlerin tanışma ve aşk sahnelerinde pastel ve uçucu tonlar

hâkimken; hafızalarındaki boşluklar ve unutkanlıklar soğuk ve soluk bir renk paletiyle yansıtılır. Aynı zamanda sığ alan derinliği ve arka planın sürekli bulanık olması da Jude'un dünyasının nasıl silinip kaybolduğunu gösterir.

"Eğer artık hatırlamıyorsam, o anlar hâlâ yaşanmış sayılır mı?"

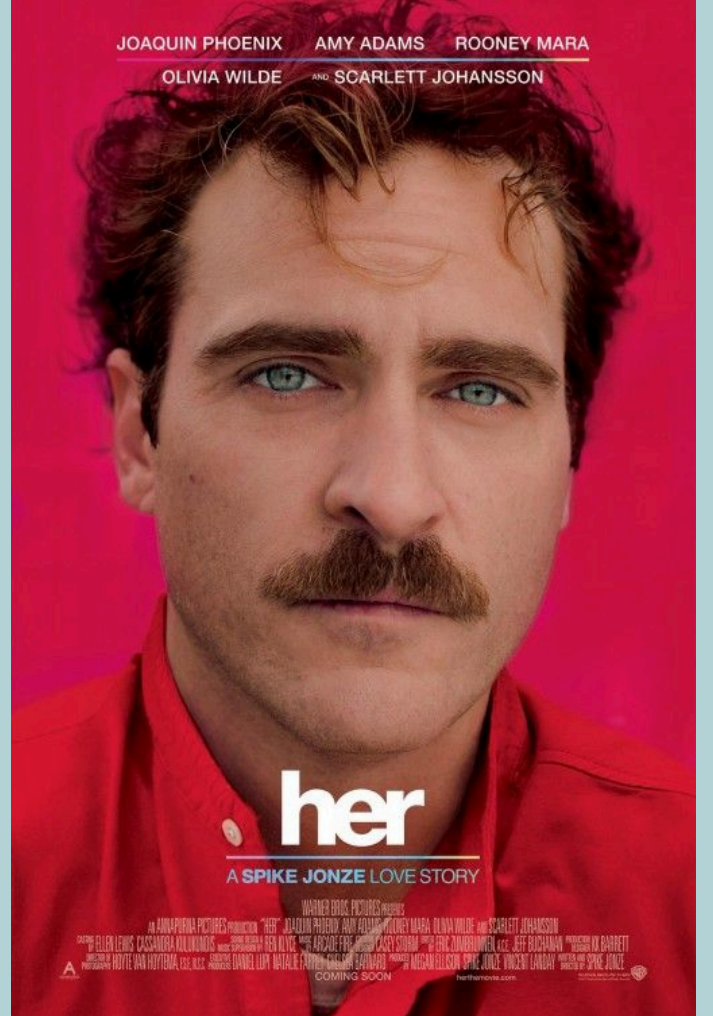
Filmin sonunda izleyiciyi can alıcı bir soru karşılar: Zihin unuttur, peki ya ruh? Bu soru, bir nevi filmin özeti niteliğindedir. Film baştan sona düz bir çizgide ilerlemek yerine, doğrusal olmayan bir akış sunar. Little Fish başladığı yerde biterken ya da bittiği yerde başlarken aslında izleyiciye bu sorunun cevabını verir. Sahil sahnesinde Emma'nın Jude'a kurduğu, "Seninle karşılaştığım gün çok üzgündüm ve nedenini hatırlamıyorum. Ama seni gördükten sonra tüm üzüntüm geçmişti" cümlesiyle; zihnimiz unutsa da kalbimizin ve ruhumuzun hissettiklerimizi asla unutmayacağı anlaşılır. Görüntüler unutulsa bile hisler daima bir yerlerde saklı kalmaya devam eder. Ve günün sonunda zihin her şeyi silse de ruh her zaman evinin yolunu bulur.

Her (2013)

Azra Naz ABAY

Spike Jonze'un yönettiği ve Joaquin Phoenix'in başrolünde bulunduğu 2013 yapımı "Her" filmi "Unutmak" temasını ilişkiler üzerinden anlatıyor. Filmin ana karakteri Theodore, mektup yazarlığı yapan ve eşiyle boşanma aşamasında olan bir karakterdir.

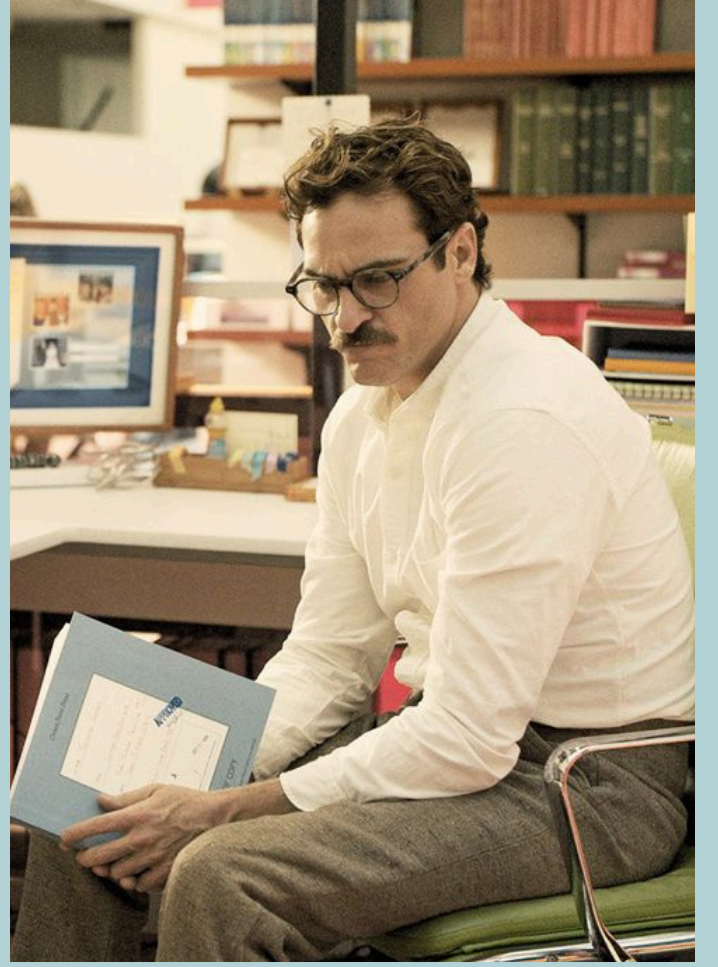
Theodore boşanma aşamasında kendini yalnız hissettiği zamanlarda bir işletim sistemi reklamını görür ve satın alır. Sistemin sorduğu sorularla, yalnızlığını gidermeye çalışacağı "Samantha" kimliği oluşur. Bu işletim sistemi Theodore'un kafasını meşgul eden, onu yalnızlıktan uzaklaştırmaya başlayan bir "kişi" yerine geçiyor denebilir. Yalnız olması unutmaya isteğini tetikliyor, öte yandan, geçmiş ilişkisiyle alakalı anıların da işlenmesi ilişkisinden kopmadığını gösteriyor.

Theodore'un Samantha'yla ilişkisi aslında eski eşini tamamen unutmaması değil, Samantha'yı eski eşinin yerine koymaması denebilir. Eski eşini unutmaya çalışması eşiyle bir kafede oturdukları sahnede gözler önüne seriliyor çünkü

sahnedeki yüz ifadeleri ve davranışlarından da anlaşılacağı üzere aslında ikisi de birbirini unutmak istemiyor. Samantha gerçek bir insan olmadığı için Theodore'a Samantha'yla olan ilişkisi o an Catherine ile olan ilişkisinden daha güvenli gelir. Yalnızlık duygusuyla boğuşan ve buna çözüm arayan tek kişi Theodore değildir, eşinden boşanan Amy de bu duruma bir çözüm aramaktadır.

O da yalnızlığını gidermek amacıyla bu işletim sistemi ile arkadaş olur, acısını azaltmaya çalışır, tıpkı Theodore'un yaptığı gibi. Fakat Theodore Samantha'yla bir ilişkiye başlarken Amy arkadaş kalır.

Theodore'un mesleği, ona başkaları adına duygusal mektuplar yazmasını sağlar ama söz konusu kendi olduğunda duygularını ifade edebildiği halde bunu yapamaz. Başkalarının ilişkileri için anılarını yazarken o kendi geçmişinden çıkamaz. Burada bir soru ortaya çıkar: Başkalarının hikayelerini yazmak kendi geçmişinden kaçmasını sağlıyor mu? Theodore için bu sorunun cevabı hayır olur. Theodore bu mektupları yazarak geçmişinden kaçmaya çalışsa da tam tersine geçmişine gömülür.

Film, unutmamanın kolay olmayan duygusal bir süreç olduğunu gösterir. Samantha, Theodore için kusursuz bir varlıktır. Her şeyi hatırlar, sürekli gelişir, insanoğlunun aksine. Filmde bir yalnızlık döngüsü de

mevcuttur; karakterimiz eski eşiyle boşanma sürecine girer, Samantha'yla tanışır, ilişkiye başlar, Samantha insan dünyasını geride bırakır ve yine yalnızlık. Theodore, Samantha'yla konuşurken onu gerçekmiş gibi hisseder. Filmin başında geçmişe takılı bir Theodore varken filmin sonunda geçmişi kabul eden bir Theodore vardır. Hala unutamasa da bittiğini kabullenir.

Yönetmen Spike Jonze'un yine bir yönetmen olan eski eşi Sofia Coppola'ya bu filmle gönderme yaptığı ve bu filmin bu temayla Coppola'nın "Lost in Translation" filmine cevap niteliği taşıdığı en çok konuşulan iddialar arasındadır.

Sonuç olarak "Her" filmi, teknolojinin soğukluğundan ziyade insanın en temel ihtiyacı olan 'bağ kurma' arzusuna odaklanır. Theodore'un Samantha ile olan yolculuğu, bir işletim sistemine duyulan aşktan öte, insanın kendi geçmişiyle barışma ve yalnızlığıyla yüzleşme sürecidir. Filmin sonunda tamamen unutamamasına rağmen kabullendiği aşıkardır.

Sevgi Emekti, Peki Unutmak?

Şevval Nur DEMİRCİ

Selvi Boylum Al Yazmalı, yüzeyde bir aşk hikâyesi gibi görünse de aslında unutmanın imkânsızlığı ve hatıraların kalıcılığı üzerine kuruludur. Film, insanın geçmişi geride bırakma çabasını sürekli olarak boşa düşürür. Yaşanan hiçbir duygu tam anlamıyla silinmez, yalnızca farklı biçimlerde geri döner.

Asya'nın hikâyesi, unutma arzusuyla başlar. Geleneksel bir köy düzeninde yaşayan Asya, hem ailesinin baskısı hem de içinde bulunduğu kapalı dünya nedeniyle başka bir hayatın varlığını düşünür. Özellikle annesinin otoriter tavrı, onun içinde bulunduğu hayatı “geride bırakılması gereken bir geçmiş” gibi hissettirir. Bu noktada Asya'nın şehir hayali, aslında sadece mekânsal bir değişim değil, geçmişi geride

bırakma ve unutma isteği olarak da okunabilir. Ancak film ilerledikçe, insanın kaçtığını sandığı şeyin zihninde kaldığı görülür.

İlyas ile karşılaşma sahnesi bu bağlamda dönüm noktası niteliği taşır. Sevemedim Kara Gözlüm eşliğinde başlayan bu ilişki, sadece bir aşk değil, aynı zamanda hafızaya kazınan bir izdir. İlyas'ın kamyonu, Asya için yeni bir dünyaya açılan kapı gibi görünürken, aslında onu geri dönüşü olmayan bir hatıranın içine taşır. Bu yüzden filmdeki aşk, yaşanıp biten bir deneyim değil, sonradan sürekli hatırlanan bir geçmişe dönüşen bir izdir.

Özellikle Asya'nın ilk kez İlyas'la birlikte kamyonun içinde yolculuk yaptığı sahneler, bu unutulmaz

yolun başlangıcını oluşturur. Akan suyun ritmi, geniş yolların sonsuzluğu ve açık alanların ferahlığı, özgürlük hissini büyütürken aynı zamanda kaybedilecek bir mutluluğun da izini taşır. Doğa burada yalnızca bir arka plan değildir; hafızanın sessiz bir tanığına dönüşür. Coştuğunda mutluluğu, sustuğunda ise kaybı hatırlatır.

İlyas'ın zamanla ortaya çıkan sorumsuzluğu, Asya'nın zihnindeki bu hatırayı kırılğan hale getirir. İhanet ve terk edilmiş sahneleri, yalnızca bir ayrılık değil, unutulmak

istenen ama unutulamayan bir deneyimin başlangıcıdır. İlyas fiziksel olarak hikâyeden çekilse de Asya'nın zihninde varlığını sürdürmeye devam eder. Bu durum filmde çok net bir şekilde gösterilir; bazı insanlar kaybolmaz, sadece birer hatıraya dönüşür. Asya'nın İlyas'ı terk etmesine rağmen zihninde sürekli onunla konuşmaya devam etmesi, bu söylemin bir seçimden çok bir neden haline geldiğini gösterir çünkü kalp gitse de hatıra gitmez, geçmiş her kararın içinde yeniden yaşar.

Cemşit'in hikâyeye dahil olması ise unutmaya çabasının başka bir yüzünü temsil eder. Cemşit, Asya'ya güvenli ve düzenli bir hayat sunar. Onun varlığı, geçmişi geride bırakma ve yeni bir başlangıç yapma fikrini güçlendirir. Ancak Asya'nın iç dünyasında yaşanan çatışma nettir: İlyas bir hatıra olarak silinmezken, Cemşit bir "şimdi"yi temsil eder. Bu nedenle seçim, bir aşk seçimi olmaktan çıkar ve hatırlamak ile unutmaya çalışmak arasındaki gerilim haline gelir.

Burada "sevgi emektir" düşüncesi bir açıklama olmaktan çok bir

dayanak haline gelir. Asya, bu düşünceyi yalnızca bir aşk tanımı olarak değil, aynı zamanda geçmişi anlamlandırmanın ve onunla yaşamayı mümkün kılmanın bir yolu olarak benimser. Ancak film, bu söylemin aslında unutmayı kolaylaştırmadığını, aksine hatırayı daha da görünür kıldığını ima eder.

Sonuçta Asya'nın kararı, geçmişi silmek değil, onunla yaşamayı öğrenmeye dair sessiz bir kabullenıştır. Unutmak tamamlanmış bir eylem değildir. Bazı izler geri çekilir ama yok olmaz.

Çünkü bazı geçmişler yer değiştirmekle silinmez. Bazı duygular başka bir hayatın içine taşınsa bile varlığını sürdürür. Asya'nın iç dünyasında İlyas bir kişiden çok bir hatıraya dönüşür. Cemşit ise bu hatıranın karşısında duran yeni bir ihtimaldir. Ancak hiçbir ihtimal geçmişi bütünüyle susturabilecek kadar güçlü değildir.

Bu nedenle film, bir seçim hikâyesinden çok bir taşıma hikâyesine dönüşür. İnsan, seçtiklerini yaşarken seçemediklerini de içinde taşır. Asya'nın varoluşu bu iki yönlü hareket içinde şekillenir; bir yanı geçmişe, diğer yanı şimdiye uzanır.

Donna Noble ve Unutmanın Merhameti

Melike ÇIRAK

“*Journey’s End*” isimli *Doctor Who* bölümünde Donna’nın bir kalp atışı yüzünden dikkati dağılır ve Doktor, Rose ve Jack’in çıkmasına rağmen Tardis’te kalır. Dalekler, Tardis’i yok olması için Crucible’ın

merkezine gönderir. Tardis sallanırken Donna kavanozdaki kesik elin yanına düşer ve kalp atışını tekrar duyduğu için Doktor’un daha önce kesilen eline dokunur. Bu elden, içerdiği rejenerasyon enerjisi sayesinde, Meta-kriz Doktor oluşur. Bu yeni Meta-kriz Doktor, Donna’yla etkileşime girdiği için yarı insan ve ayrı zaman lordudur. Ayrıca nasıl Doktor Donna yüzünden yarı insansa ve onun gibi konuşmaya başladıysa Donna da bu meta-kriz yüzünden Doktor’un zekâ ve anılarına sahip olur. Sonucunda Doctor-Donna “doğar”.

Meta-kriz Doktoru ve Rose’u diğer evrene bıraktıktan sonra gerçek Doktor ve Donna kendi evrenlerine dönerler. Donna sahip olduğu yeni bilgiler ve Doktor’la yeni maceralar için heyecanlıdır. Fakat Donna’nın

beyni bir insan beyni olduğundan bir zaman lordunun, özellikle de Doktor'un bilgilerini kaldıramaz ve Donna birden rastgele kelimeler gevelemeye başlar. Doktor bunun olacağını tahmin etmiştir. Donna'nın hayatta kalmasının tek yolu bu bilgilere sahip olmaması olduğundan Doktor zor bir karar verir. Bir zaman lordu ve bir insan arasındaki meta-kriz daha önce olmamıştır, olmaması gerekir. Bütün bunların kendi beyni için fazla ve zararlı olduğunu Donna da biliyordur fakat hayatına Doktor ile devam etmek ve maceralara atılmak istediğinden bunu reddeder. Doktor, Donna'nın hafızasından sadece meta-kriz sonrası edindiği bilgileri değil aynı zamanda Doktor ve kendi dünyasıyla ilgili her şeyi siler.

Donna'nın her şeyi unutmaması iki arkadaş için de trajiktir. Donna, en iyi arkadaşını, hayatındaki amacı ve geçirdiği kişisel gelişimi kaybeder. Hafızası silinmeden önce dediği son şeylerden biri "Sonsuza kadar birlikte olacaktık."tır. Bir anda elindeki her şeyi kaybeder. Doktor ise tıpkı Donna gibi en yakın

arkadaşlarından birini kaybeder ve anısı her zaman onunla kalacaktır.

Unutmak, Donna'nın hayatındaki en önemli olaylardan biridir. Doktor'la geçirdiği maceraları ve kendini kaybeder. Daleklerin ifade ettiği gibi, evreni kurtaran Donna ölmüştür. Donna'yı kendisi hariç herkes "evrenin en önemli kadını" olarak bilir. Fakat Donna, kendini yeniden sıradan biri olarak görür. Ama eğer hafızasına hâlâ sahip olsaydı beynine fazla geleceği için gerçekten ölecektir. Bu nedenle hafızasının silinmesi, Donna için bir ceza değil aksine merhamettir ve hayatını kurtarmıştır.

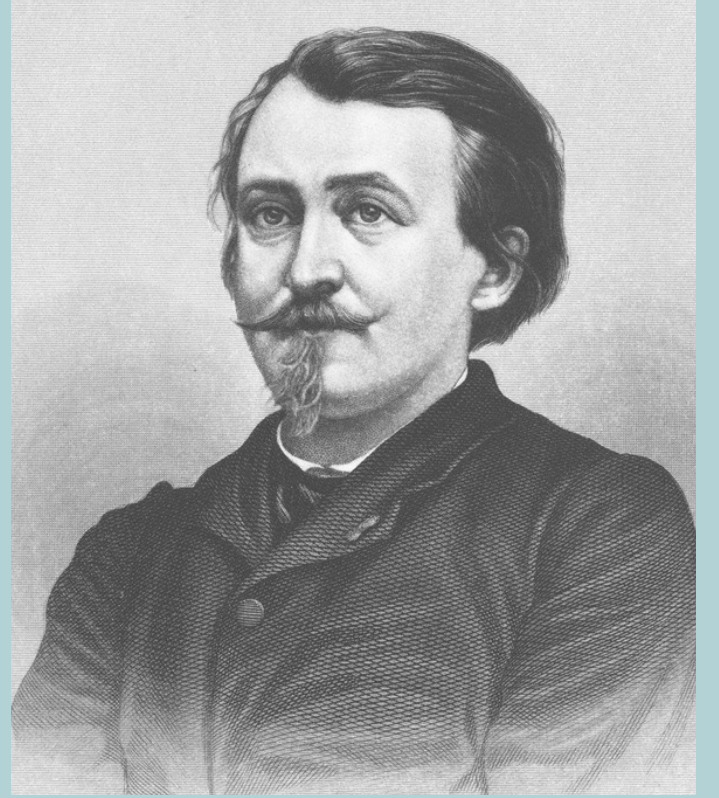
Kaynakça

- https://tardis.fandom.com/wiki/Donna_Noble
- [https://tardis.fandom.com/wiki/Journey%27s_End_\(TV_story\)](https://tardis.fandom.com/wiki/Journey%27s_End_(TV_story))

Gösterişin İnşaaası, Dilin Yıkımı: Gustave Doré'un Babil Kulesi

Nilay Naz AÇIKGÖZ

Gustave Doré, "Babil Kulesi" çiziminde insan kibrinin ve kutsal yargının kaotik bir yansımasını resmeder. "Dillerin Karmaşası" olarak da bilinen bu eser, sanatçının 1866 tarihli ve 230 illüstrasyondan oluşan "Kutsal Kitap İllüstrasyonları" serisinin bir parçasıdır. Ahşap oyma tekniğiyle üretilen çalışma, ortak bir dilin unutulmasıyla insanın amacını nasıl yitirdiğini çarpıcı biçimde gözler önüne serer.

Fransız ressam, illüstratör ve baskı sanatçısı Doré, kariyeri boyunca genellikle ahşap oyma baskılar üzerine yoğunlaşmıştır. Fransa ve İngiltere'de, özellikle İlahi Komedy ve Kayıp Cennet gibi başyapıtları resimlendirmesiyle tanınır. Kutsal kitap anlatılarının sunduğu dramatik atmosferden derinden etkilenen sanatçı, bu görkemli havayı Babil Kulesi tasvirine de taşır.

Anlatıya göre Nuh Tufanı'ndan sonra insanlar doğuya göç ederek Mezopotamya'da toplanır. O dönemde tüm insanlık tek bir dili konuşmaktadır. Kendilerine bir şehir ve göklere erişecek bir kule inşa etmeye karar verirler; amaçları Tanrı'ya ulaşmak ve isimlerini yücelterek ölümsüz kılmaktır. Tanrı, insanların bu kibrini ve yükselme hırsını görür. Onlara fiziksel bir yıkım getirmektense daha etkili bir yöntem seçerek, ortak dillerini onlara unutturur. Böylece Tanrı, kibrin en büyük panzehiri olarak zihni hedef alır; kelimelerin unutulması, beraberinde o büyük gayeyi de akıllardan siler. Bu karmaşa, ortak bir hedef için gereken en temel unsuru, yani birliği ve güçlü iletişimi ortadan kaldırır. Sonuç olarak inşaat durur ve insanlar dünyanın dört bir yanına dağılır. Bu olay, farklı dillerin ve milletlerin doğuşu olarak kabul edilir.

Eserin detaylarına bakıldığında, göze ilk çarpan bir grup insanın şaşkınlık ve dehşet içindeki ifadeleridir. Ellerini gökyüzüne kaldıran bir figür ise jestleriyle adeta isyan etmektedir. Kulenin spiral yapısı ve yükseldikçe daralması, yapının doğal olmayan tekinsiz ilerleyişini simgeler. Kulenin kara bulutlar içinde kaybolması ise

Tanrı'nın yaklaşan gazabını ve ulvi olana ulaşma çabasının gölgelenişini temsil eder. Bu siliniş sadece taşın ve harcın değil, insanlığın maruz kaldığı o büyük toplumsal unutuşun da görsel bir tezahürüdür; kule, unutulmuş bir hedefin yansıması olarak silinmeye yüz tutmuştur. Yapı tamamlanamasa da hikayesi yüzyıllarca farklı şekillerde anlatılmaya devam eder. Kulenin tamamlanamaması bir başarısızlık gibi görünse de aslında insanlığın kendi sonunu hazırlamasını engelleyen bir müdahaledir. Sonuç olarak unutmak, bizi hedefimizden saptırır da bazen büyük hatalardan ve yıkımlardan koruyan bir kurtarıcıya dönüşebilir.

Kaynakça

- "Gustave Doré." *Wikipedia: The Free Encyclopedia*, Wikimedia Foundation, 15 Mart 2026, en.wikipedia.org/wiki/Gustave_Doré.
- "Gustave Doré (1832–1883)." *The Metropolitan Museum of Art*, 2026, www.metmuseum.org/toah/hd/dore/hd_dore.htm.
- "Tower of Babel." *Wikipedia: The Free Encyclopedia*, Wikimedia Foundation, 12 Nisan 2026, en.wikipedia.org/wiki/Tower_of_Babel

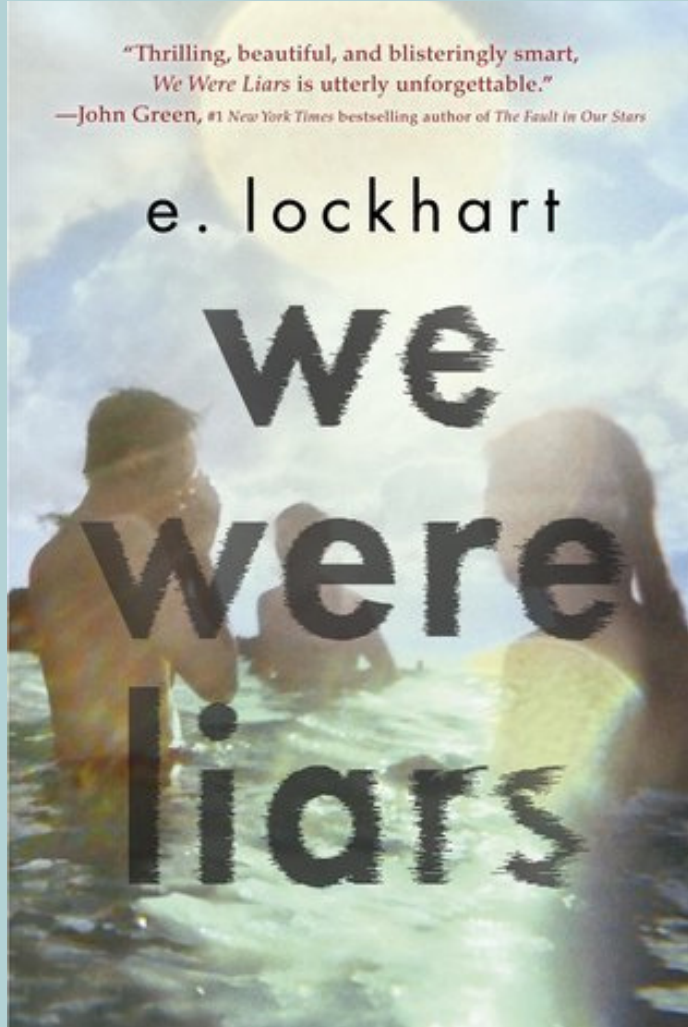

We Were Liars

Begüm MUTLUTÜRK

We Were Liars kitabı Sinclair ailesinin her yaz toplandığı Kayın Adası'nda başlıyor. Zengin ve ihtişamlı bir hayata sahip olan bu ailedeki dört kadının verdiği miras mücadelesinin çocuklar üzerindeki etkisini işliyor. Kitabın odak noktasında torunların en büyüğü Cadence, kuzenleri Johnny ve Mirren ile bir diğer teyzenin sevgilisinin yeğeni olan Gat'i görüyoruz. Aile bu dört kişiden oluşan gruba Yalancılar adını takıyor. En başta her şey dışarıdan ne kadar mükemmel gözükse de aslında bir o kadar kötü olduğunu okudukça anlıyoruz.

Cadence'in hatırlayamadığı birtakım şeyler vardır. On beş yaşında geçirdiği

kazanın ardından travma sonrası stres bozukluğu ve migrenle yaşamaktadır. İki yıl boyunca adaya gitmez; kuzenleriyle ve Gat ile konuşmaz. Onlara yazsa da hiçbir geri dönüş alamaz. Bunu yalnızca yazlara özgü bir durum olarak düşünür çünkü zaten sadece yazları görüşen kişilerdir. Üstelik kazanın getirdikleriyle baş etmeye çalışmaktadır. Annesi ona her gün yaşananları anlatmasına rağmen Cadence hiçbir şey hatırlayamaz ve annesi onun her şeyi kendi kendine hatırlamasını ister. Hafızası da anlattıkları gibi bölük pörçüktür.

On yedinci yaşının yazında Kayın Adası'nda Yalancılarla yeniden buluşur. Bir yandan da kazayla ilgili unuttuklarını ve ona anlatılanları not alır. Hatırlamamasının sebebinin, yüzdüğü gece, neden yüzdüğünü bile bilmezken, kafasını çarpması olduğunu düşünür.

Zamanla anılarını ya da unutmak istediği tüm olayları, yangının belli belirsiz izleriyle birlikte hatırlamaya başlar. Ailelerinin miras yüzünden çocuklara yaptığı baskıya karşı kendi içlerinde bir plan yaparlar. Bu, evi yakma planıdır. Alevlerle ailelerini arındıracaklarını, açgözlülüklerini onlara hatırlatacaklarını ve yeniden gerçek bir aile olacaklarını düşünürler.

Fakat çıkardıkları o yangında Johnny, Mirren ve Gat hayatını kaybeder. Yaptıkları plan istedikleri gibi gitmez. Yangın planladıklarından çok daha hızlı yayılır ve dışarı çıkmaya vakit kalmaz. Sadece Cadence kurtulur. Geriye yalnızca “belki”ler ve “keşke”ler kalır. Üçünün hikayesi de orada biter.

**“Sonunda ben konuştum;
ne olurdu,
meseleyi kendimiz halletsek,
ne olurdu?”**

Kitap, Cadence'ın zihninde onlara veda etmesi ve hayatına devam etmesiyle sonlanır. Aile üyeleri, Cadence'a hissettirmemek için olay hiç yaşanmamış gibi davranır. Hafızanın ne kadar yanıltıcı olabileceği, ana karakterin anlatımıyla hissettirilir. Kurduğu yarım cümlelerden ve travmanın yaşadıklarını unutturmasından durumun ne kadar ağır olduğu anlaşılır. Hatırlamanın getirdiği yükten, geçici unutkanlığı sayesinde bir nebze olsun kurtulur. Aynı zamanda ailesinin varlığını daha güçlü hisseder ve kendini daha iyi tanımaya başlar. Her şey adım adım ilerler. Cadence, Yalancılar ekibine yavaş yavaş veda eder. Kitap, unutmanın kimi zaman insan için bir lütuf, kimi zaman ise büyük bir boşluk olduğunu gözler önüne serer.

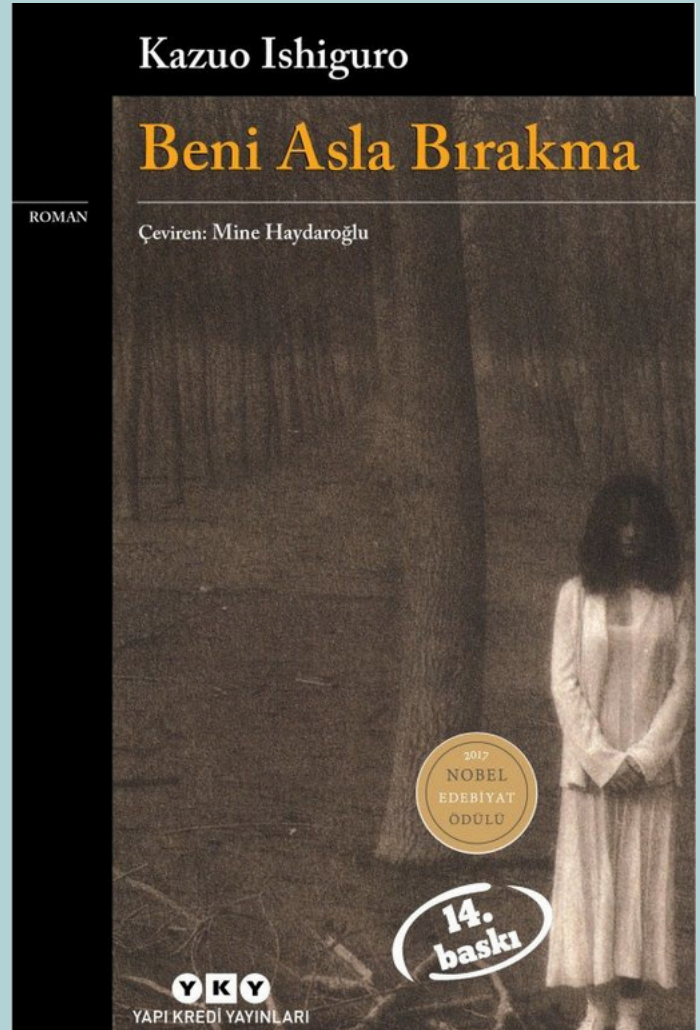
Beni Asla Bırakma'da Unutmak

Sacide BALTA

Beni Asla Bırakma, orijinal ismiyle Never Let Me Go, 2005 yılında Kazuo Ishiguro tarafından kaleme alınmış ve yayımlandığında Time Dergisi tarafından tüm zamanların en iyi 100 romanından biri olarak seçilmiştir.

Kitap, organ bağışçılığı için özel olarak klonlanmış çocukların eğitim gördükleri bir yatılı okuldaki üç arkadaşın hikâyesini anlatır. Romanın anlatıcısı Kathy, hikâyeyi aktarmaya çocukluk yıllarından başlar. Hailsham, dışarıdan bakıldığında tıpkı normal bir okul gibidir. Çocuklara sanat ve dersler öğretilir; arkadaşlık kurmalarına, aşık olmalarına ve öğretmenleriyle bağ kurmalarına izin verilir.

Roman çocukluk anılarını takip eden bir sırayla ilerlese de, baştan beri

hissedilen bir huzursuzluk ve gizem hikâyesinin kolayca akmasına izin vermez. Öğretmenler tarafından öğrencilere sürekli sağlıklarına çok dikkat etmeleri gerektiği, sigara tüketmemeleri ve bedenlerini

korumaları nasihat edilir. Roman ilerledikçe bu çocukların normal birer çocuk değil, organ bağıışı için yetiştirilen klonlar olduğunu öğreniriz.

“Hepimiz tamamlıyoruz. Belki de hiçbirimiz yaşadıklarımızı gerçekten anlamıyoruz.”

Çocukların görevleri bedenlerini korumak, belirli bir süre bağıışçılara bakıcılık yapmak ve sonunda kendilerinin de bağıışçılığa başlamalarıdır. Çoğu bağıışçı birkaç organ bağıışından sonra hayatını kaybeder. Ancak sistemde onlar için ölmek değil, "tamamlanmak" terimi kullanılır. Onlar için bu dünyadan göçmek bile normal insanlar için olduğu gibi değildir.

Kathy geçmişı anlatırken kronolojik bir sıralama gözetmez. Her şeyi tam anlamıyla hatırlayamaz ve aktardığı şeyleri hep kendi duygusal filtresinden geçirir. Aslında bir şeyleri hatırlamıyor değildir; sadece hatırlamak istediği gibi anlatıyordur. Ona acı veren, ağır gelen kısımları bilinçli bir şekilde kendine unutturuyordur. Çocukların birer klon olduğu gerçeğini ve travmatik hayatlarını baskılaması, onun bir nevi kendini koruma mekanizmasını gösterir.

“Size söylendi ama aslında söylenmedi.”

Çocuklar baştan beri kim olduklarını ve hayata getirilme amaçlarını biliyorlardır. Ancak onlar bu gerçeği zamanla içselleştirmiş, normalleştirmiş ve kabullenmişlerdir. Sistem onlara gerçekleri tam olarak vermeyip, onları yarı bilinçli bir unutmaya haline sürükler. Hikâye ilerledikçe karakterler öfkelenirse de, pişmanlık hissetse de kaçınılmazı kabul ederler. Onlar için başka bir yol, gerçeği değiştirme imkânı yoktur. Onlar da

bu gerçeği unutup ağırlığını üstlerinden atarlar.

Başlarda bir savunma mekanizması olarak kullandıkları unutuşa ve unuttukları o masum anlara, görevlerine başladıklarında bir nostalji olarak geri dönerler. Kathy sürekli çocukluğuna, Hailsham'daki günlerine, eskiden hissettiği masum duygulara sığınır. Şimdi yaşadığı gerçekliği kendisine unutturabileceği kadar saf olduğu günlere ihtiyaç duyar.

Beni Asla Bırakma, unutmak temasını derinden ve sarsıcı bir şekilde inceler. Bu distopik evrende

unutmak sadece hafıza ile alakalı değildir; bilinçli bir şekilde bastırma ve kabullenmeyle gelen bir unutuştur. Toplumsal baskı ile şekillenen hayatların tek koruma mekanizması unutmaktır. Kathy'nin parçalı anlatımı ve karakterlerin sonlarını kabullenışı, en büyük trajedinin ölüm değil de hafızanın yavaşça kaybolması olduğunu gösterir. Ishiguro, okuyucuyu şu rahatsız edici soruyla baş başa bırakır: İnsan, kaderine karşı savaşmayı değil de onu sessizce unutmayı öğrendiğinde, geriye kendinden ne kalır ki?

Kaynakça

- [https://en.wikipedia.org/wiki/Never_Let_Me_Go_\(novel\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Never_Let_Me_Go_(novel))
- <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/2016/jul/04/never-let-me-go-kazuo-ishiguro-review>
- <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/z8fcbk7/revision/3>
- <https://medium.com/@OBriain/never-let-me-go-conditioning-memory-hindsight-bias-bbfa545adc16>
- https://www.quotecatalog.com/blog/16-quotes-from-never-let-me-go-by-kazuo-ishiguro?utm_source=chatgpt.com

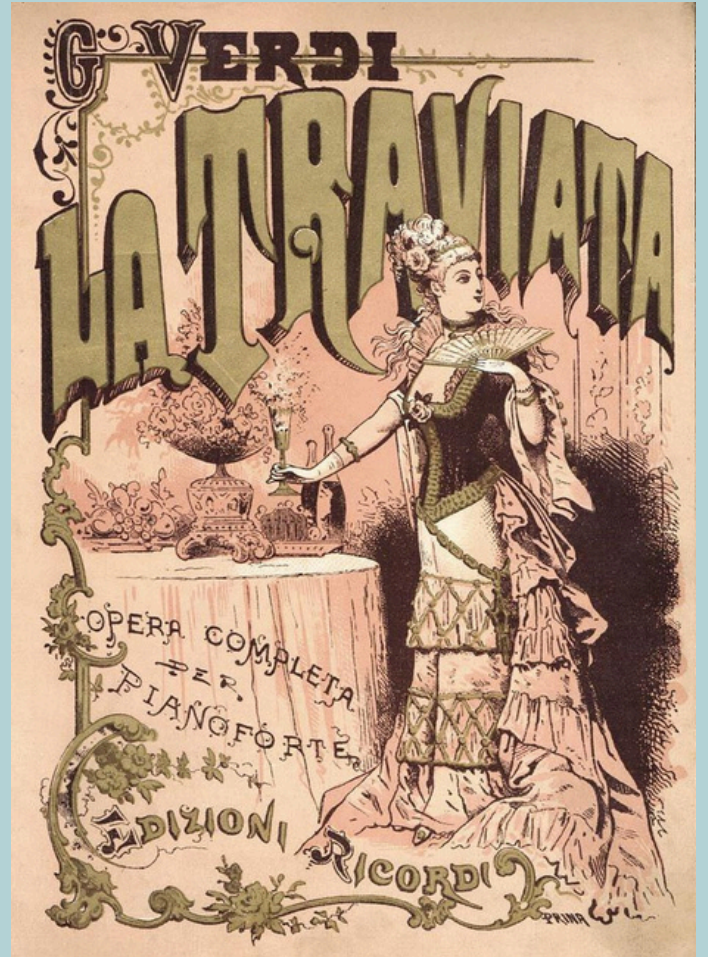
"Amami, Alfredo, amami quant'io t'amo, addio!" by La Traviata

Elif ÖZDEMİR

*(Love me Alfredo, love me as I love you,
goodbye!)*

When it comes to forgetting, it is not always about someone else, a place, or the past. Apart from them, there is a deeper form, which is forgetting oneself. Hence, this is the story of Violetta eroding herself for the sake of her darling.

Forgetting herself for the sake of her lover, "La Traviata," which means "the fallen woman" in English is written for every woman sacrificing herself for her loved ones. Violetta, an esteemed courtesan in Paris, was a woman suffering from advanced tuberculosis. On the other hand,

there was a young nobleman called Alfredo falling for Violetta from afar. Destiny brought them together at a party at Violetta's house. Having raised a glass to her, Alfredo declared his love when they were left alone. Although believing his unconditional and pure love was difficult, Violetta felt something in her heart. Nevertheless, she was determined not to give up her unbound life filled with freedom. However, love was blind.

Months unexpectedly passed. They began to live together in a countryside house outside of Paris. She decided to abandon her glittering life and chose the place where she found her deep love and peace. Yet, they had financial issues. Therefore, Violetta was secretly selling her jewels. Having learned

this by chance, Alfredo left the house in order to raise funds. During his absence, his father came to their home. He started to accuse Violetta of ruining his son's life. Not only did he blame her for this, but also for the life of Alfredo's sister. Since Alfredo's "scandalous" liaison threatened his sister's respectable marriage to a wealthy family, their relationship had to end. No matter how much Violetta resisted, saying her life would be short anyway and the only one for her was Alfredo, Alfredo's father was too determined. Thus,

she accepted to sacrifice herself for the man she was in love with, for his family, and for his future. It was not only the acceptance of sacrifice, but also forgetting herself. Additionally, it was the abandonment of her pride, identity, and the reflection of her soul in front of the mirror.

It was the climax of this story, which began with her forgetting herself by leaving Alfredo. Thus, Alfredo thought she had betrayed him on the grounds that she was pretending to return to her past protector named the Baron. Alfredo believed she had sold herself for money and luxury. After he saw them together at a masked ball, he defeated the Baron at the gambling table and hurled all his winnings at Violetta's feet in front of the entire crowd, shouting that he had "paid her back for the time they spent together." Even Alfredo's father, who witnessed this cruel scene, condemned his behavior. While Violetta's illness was becoming worse, everyone around her abandoned her except for her loyal maid. Having been deeply moved by Violetta's nobility,

Alfredo's father, Germont, wrote to his son, confessing the truth that Violetta had sacrificed herself, not him. After learning the truth, Alfredo rushed to her to beg for her forgiveness. Destiny brought them together again. Nonetheless, it was too late. Violetta suddenly felt her pain vanish; it was the last time her eyes opened. It was the final illusion of death. It was time for her to leave her lover for the last time.

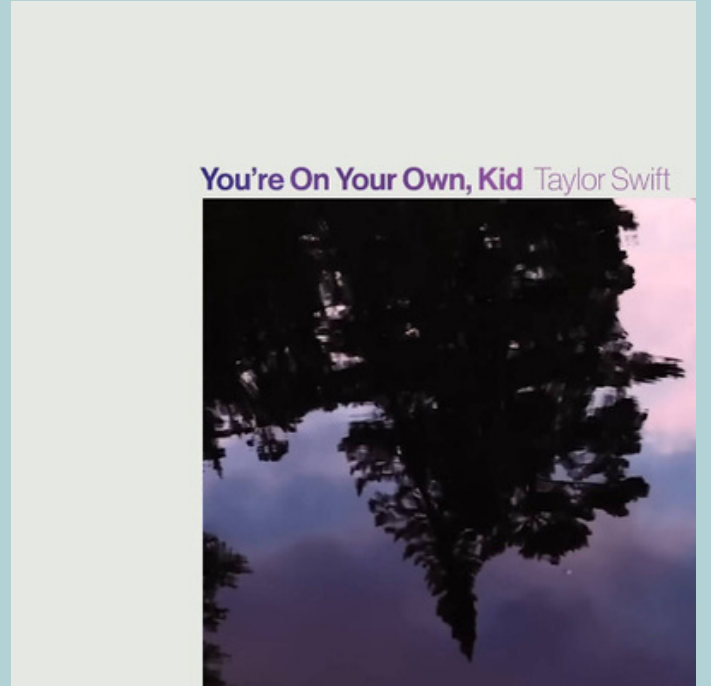
As her final moments approached, she whispered: "Amami, Alfredo, amami quant'io t'amo!" (Love me, Alfredo, love me as I love you!). It was not a farewell from her; it was the wish to be remembered and not to be the forgotten one. Until her last words, she forgot herself. However, she begged Alfredo not to forget her in the end. Namely, life left her and her body passed away in her lover's arms. Nevertheless, it was not merely a sorrowful story; it was the portrait of a woman who forgot herself, left her dreams, and sacrificed her short life for the sake of her lover.

Unutmak mı Alışmak mı?: “You’re On Your Own, Kid.”

Damla CANKURTARAN

*“Summer went away
Still the yearning
stays...”*

“You’re On Your Own, Kid”, Taylor Swift’in unutmaktan ziyade alışmayı, unutmadan yaşamayı anlattığı en kişisel şarkılarından biridir. Şarkının temelinde “unutmak”, bir silme eylemi değil, bir dönüşüm süreci olarak karşımıza çıkar. İnsan gerçekten unutmaz; çünkü yaşanan her şey, kişinin kimliğinin bir parçası haline gelir. Ancak o anıların zamanla ağırlığını kaybetmesi, kişinin onlarla yaşamayı öğrenmesi mümkündür. İşte Swift’in anlattığı da tam olarak budur: Anılar kalır, ama artık hükmetmez.

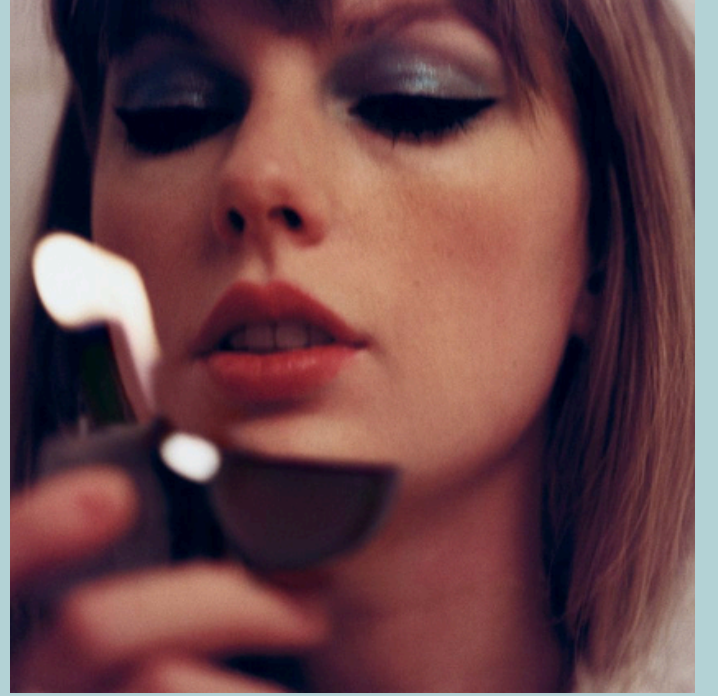
*“I waited patiently, he’s
gonna notice me
It’s okay, we’re the best
of friends
Anyway...”*

Swift, şarkıda herkesin hayatında takılı kaldığı insanları kabul ederek hayatın devam ettiğini vurgular. Herkes birini sever ve herkes bir gün onların yokluğuna alışır. Şarkı, takılı kalmayı değil, insanın hayatından gelip geçenleri kabullenmeyi gösterir. Anılar zihinde yer kaplasa da onların insanı yönetmemesi gerektiğini, bu alışma sürecinin son derece doğal olduğunu gösterir.

*“I looked around in a blood-soaked gown
And, I saw something they can't take away”*

Şarkı boyunca birçok şeyin peşinden koşulduğu ifade edilir. Bu bazen arkadaşlık, bazen de bir başarıdır. Sorun şu ki: İnsanlar sana verdiği her şeyi sen istemesen de senden geri alabilir. Küçümsenebilirsin, kalbin kırılabilir... İnsanların senden alamayacakları tek şey senin kendindir. Senden özünü, varlığını ve anlamını alamazlar.

“Cause there were pages turned with the bridges burned”

Çünkü sayfalar çevrilir ve köprüler yakılır. Geçmez sandığın her şey geçmişte kalır. Unutursun, geçmiş kapanır. Kimse senden özünü alamaz.

“Everything you lose is a step you take.”

İnsan o kadar unutkandır ki dünyaya tek başına gelir ama bir diğerine öyle bir alışır ki ondan ayrılamayacağını zanneder. Swift, kaybetmeyi unutmaya, alıştığınan kopmaya çevirir. Unutmak, sana tek ve biricik olduğunu hatırlatacak, seni özgürleştirecek tek şeydir.

***“You’re On Your Own, Kid
You always have been.”***

Hayatta her zaman yalnız başınasın. Ancak Swift bunu yalnızlık olarak değil özgürlük olarak görür çünkü yaşayan ve unutan kişi yine kişinin kendisidir. Unutmak, artık o anının senin üzerindeki hâkimiyetini kaybetmesi, tatlı acı tadıyla buruk bir anı haline gelir. Kişinin tek başmalığı kaybettiklerinin ondan hiçbir şey eksiltememesinin sembolü olur. Kişi aslında doğduğunda olduğu gibi yalnız olduğunu, geçmiş anıların onu avlamaması ve devam etmesi

gerektiğini anlamalıdır. Bu korkulacak bir şey değildir çünkü en başından beri kendini tamamlayacak kişi sensin.

Gelecekte ne olacaksa olacaktır; geçmiş ise unutulmasa bile geride bırakılmalı ve insan ana odaklanmalıdır. Bu düşünce, felsefi olarak da farklı kültürlerde karşımıza çıkar: “Memento mori”, ölümü hatırlatarak anın değerini vurgular. “Que sera, sera” ise kontrol edilemeyi kabullenmeyi öğretir. Swift’in şarkısı da benzer şekilde geçmişin yükünü bırakmayı ve geleceğin belirsizliğini kabullenmeyi önerir. Ama en önemlisi, kişinin kendiyle barışmasını ister.

Sonuç olarak, unutmak ile alışmak arasında keskin bir ayrım yoktur. İnsan unutmaz; sadece alışır. Ama bu alışma, zayıflık değil, aksine bir güç biçimidir. Çünkü kişi, geçmişle savaşmayı bıraktığında özgürleşir. Ve belki de en önemli farkındalık şudur: Seni tamamlayacak olan hiçbir zaman bir başkası değildi. Baştan beri o kişi sendin.

Bir Kaçış Olarak Unutmak: How To Disappear Completely

Eylül BAKIR

Glastonbury de dâhil olmak üzere katıldıkları büyük festivallerde teknik arızalar yaşayan Radiohead, bu süreçte ciddi sahne krizleriyle karşı karşıya kalmıştır. Grubun

solisti Thom Yorke da dâhil olmak üzere grubun tüm üyeleri, bir yıl boyunca dünya turuna çıkmak zorunda kalınca tükenmişlik, depresyon ve yaratıcılık tıkanıklığı gibi ağır zihinsel süreçler yaşamışlardır. Bu sancılı dönemden yaklaşık bir yıl sonra Yorke, yakın arkadaşı Michael Stipe ile dertleşirken ondan “Kendini dışarıya kapat ve durmadan ‘Burada değilim, bu yaşanmıyor’ diye tekrarla.” önerisini almıştır. Bu olayların sonucu olarak da Radiohead, Kid A albümünün bir parçası olan “How to Disappear Completely” şarkısını dinleyiciyle buluşturmuştur.

“That there, that’s not me.”

Bu dize, zihinsel kopuşun başladığının ilk işaretidir. Buradaki unutmak eylemi, bir şeyi hatırlayamama durumu değildir. Yorke’un kendisini ve dış dünyayı maruz kaldığı acılardan soyutlamak adına, bizzat kendi varlığını deneyimin öznesi olmaktan geriye çekmesini anlatır. Diğer bir deyişle, ortada reddedilen bir kimlik vardır.

“I float down the Liffey.”

Liffey Nehri'nde yukarıdan aşağıya doğru süzülme tasviriyle birlikte artık yer çekimi, dolayısıyla da fiziksel gerçeklik algısı tamamen ortadan kalkar.

“I’m not here, this isn’t happening.”

Gerçeklik reddedilir; bilinçli olarak hafızadan silinir. Şarkının en çok tekrar eden cümlesidir ve her tekrar bir başarısızlığı ve bundan doğan panik duygusunu sembolize eder. Bunun nedeni, birey tekrarladıkça yok etmeye çalıştığı gerçekliğin aslında var olduğunu göstermesidir.

“I go where I please, I walk through walls.”

Bu sözler, yaşanan kopuştan doğan sahte bir özgürlük duygusunu gösterir. Bu duygu ise zihinsel kopuşun tamamen gerçekleştiğini ve dünyayla olan tüm temasın kesildiğini işaret eder.

“In a little while, I’ll be gone.” ve “The moment’s already passed.”

Bu dizeler, gerçeklik algısının silinmesi gibi zaman algısının da silindiğini ima eder. Unutmanın sonucunda zamanın hiçbir deneyim yaşayamadan geçip gitmesi söz konusudur.

“Strobe lights and blown speakers” ve “Fireworks and hurricanes”

1997’deki Glastonbury festivalinde grup teknik arızalar ve ses problemlerine maruz kalmışken Yorke sahneyi terk etmek üzeredir. Bu sözlerdeki betimlemeler ise bu olayla doğrudan ilişkilidir. Yorke, kafasının içindeki şöhretten dolayı ortaya çıkmış olan kaostan dışavurumunu şarkıya yansıtır. Fakat bu kaostan kaçış yolu olarak iyileşmeyi değil; iç dünyanın mutlak sessizliğine, boşluğa ve yokluğa geri çekilmeyi (görünmez olmayı) tercih eder.

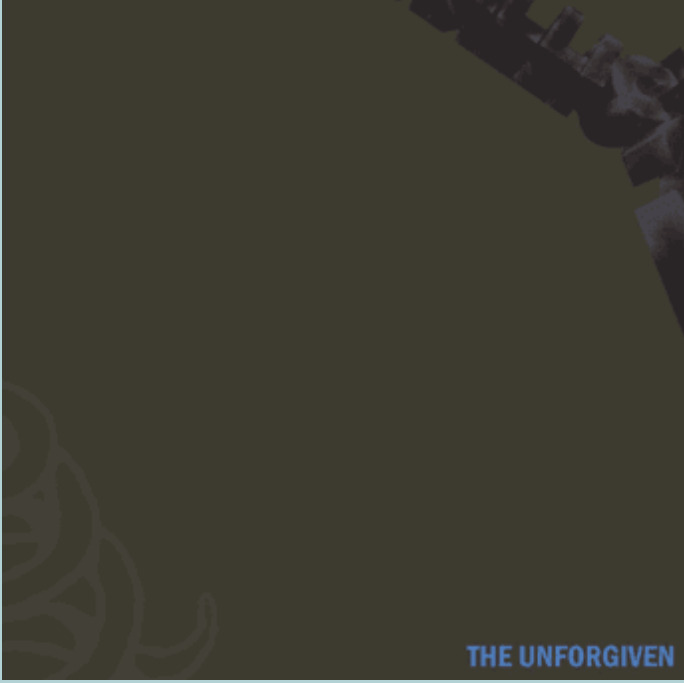
Sonlara doğru gürültüye dönüşen yay sesleri, bu zihin mücadelesinin doruk noktasıdır. Sonraki sessizlik ise bu zihinsel kopuşun geri dönülemeyecek durumunu gösterir.

Kaynakça

- <https://genius.com/Radiohead-how-to-disappear-completely-lyrics>
- <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-40199347>
- <https://unmask.us/songwriters-qs/radiohead/>

Affedilmeyen

Şevval ÜZEL

Unutmak, insanın toplumda kabul görmek ve varolmak için seçtiği yollardan biridir. Çoğu zaman bir zayıflık gibi görülse de bireyin baskıcı bir toplumda kendini koruyabilmesi için tutunduğu bir daldır. Toplum, onu doğduğu andan itibaren bir kalıba sokup ruhunu şekillendirmeye başlar. Metallica, “*The Unforgiven*” parçasıyla bu bastırılan bireylerin bir sesi olur; doğdukları andan yaşlandıkları zamana kadar geçen sürede bireylerin, başkalarının çizdiği yollardan yürürken kendi öz benliklerini nasıl unuttuklarından bahseder.

Şarkı dokunaklı bir gitar riffinin ardından “*New blood joins this earth and quickly he's subdued. The young boy learns their rules. With time, the child draws in...*” dizeleriyle başlar. Bir çocuk dünyaya gelir ve daha yolun en başındayken bastırılır sesi. Adeta görünmez bir güç boynuna biner ve onu bu kamburla yaşamaya zorlar. Ona kim olacağı, nasıl yaşaması ve neler hissetmesi gerektiği dikte edilir. Çocuk hayatta kalabilmek ve kabul görebilmek için içindeki o sesi, kendi doğrularını unutmaya terk eder.

Zaman geçer ve çocuk, genç bir adama dönüşür. Başkalarını memnun etmeye çalışarak geçirdiği yarım bir ömür onda yük olmaya devam etmektedir. Ağır yükler altında ezilen kendi benliği ile ona dayatılan sahte kimlik sürekli bir kavga içerisindedir. Bu yüzden genç adam sürekli olarak kazanamadığı

Zaman geçer ve çocuk, genç bir adama dönüşür. Başkalarını memnun etmeye çalışarak geçirdiği yarım bir ömür onda yük olmaya devam etmektedir. Ağır yükler altında ezilen kendi benliği ile ona dayatılan sahte kimlik sürekli bir kavga içerisindedir. Bu yüzden genç adam sürekli olarak kazanamadığı bir savaşın içinde betimlenir. *“They dedicate their lives to running all of his. He tries to please them all, this bitter man he is. Throughout his life the same, he's battled constantly. This fight he cannot win...”*

Şarkının nakaratı ise kişisel bir itiraf panosu gibidir. *“What I've felt, what I've known. Never shined through in what I've shown. Never free, never me. So I dub thee unforgiven.”* Genç adam, kendisini ve hislerini olduğu gibi saf ve filtresiz gösterememenin pişmanlığını taşımaktadır. İnsanlar onu sadece yorgun bir adam olarak görürler ama

o suratın arkasında bir yığın yaşanmamışlık vardır. Yorgun gözlerinin ardında bastırılan duygularının dinmeyen fırtınaları kopmaktadır.

Bu hisleri onu yaşlı bir adama dönüşene kadar takip eder. *“A tired man they see no longer cares. The old man then prepares to die regretfully.”* Yaşlı adamın zamanında yapamadıkları ve söyleyemedikleri içinde birikerek pişmanlığa dönüşmüştür. Kendi için yazılmış kaçınılmaz sonu beklemekten başka çaresi kalmamıştır. Çocukken unutmaya zorlanan, gençken vazgeçmeyi öğrenen ve yaşlıyken her şeyi geç de olsa anlayan bu adam ne dünyayı ne kendisini ne de o unuttuğu çocukluğu affedebilir. *“So I dub thee unforgiven.”*

Kaynakça

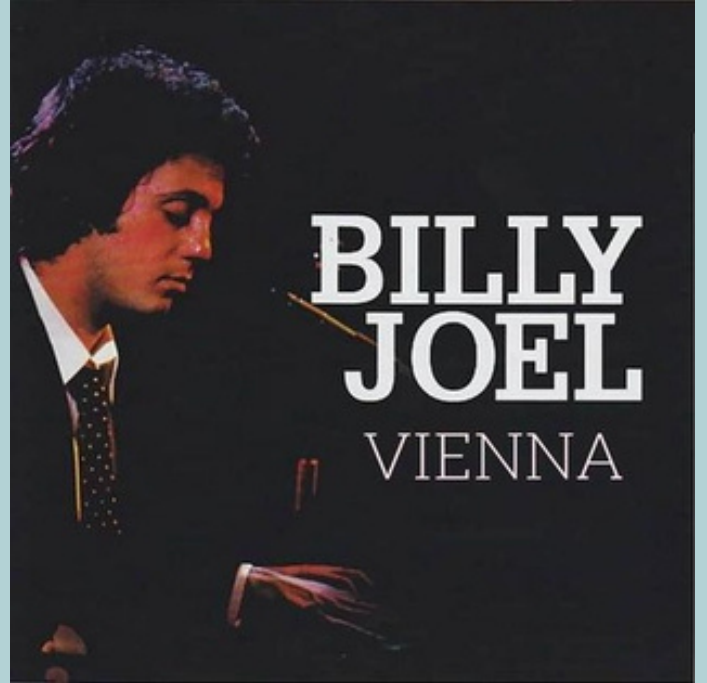
- <https://genius.com/Metallica-the-unforgiven-lyrics>

The Vienna Paradox: The Present, Quietly Forgotten

Sude SOLAK

There is a silent cry in the way we forget; it does not happen overnight but rather slowly, in unnoticeably small pieces, just like how we played with our childhood toys for the very last time and put them in their places, never to pick them up again, leaving them in the darkness that we once feared.

In “*Vienna*,” forgetting is not something inherently sad or filled with grief; instead, it is hidden behind daily ambitions. The song quietly screams that, in our rush to become someone, we forget everything. We say an undeserved goodbye to the moments in our lives before they even get the chance to fully unfold. When we think about forgetting, we often associate it with

the past, past events, people we once knew, memories, or just feelings we used to harbor. Ironically, what we truly forget is the present. We spend so much time clinging to the past through nostalgia or trying to construct our future that we forget “right now” is slipping through our fingers.

Billy Joel explains this paradox through his own experiences. The song was written after Joel journeyed to Europe to find his father, ultimately tracking him down in Vienna. There, Joel realized how the relentless rush of everyday life makes us forget what is truly valuable. Consequently, the lyrics can be read as a form of paternal advice.

“*Vienna*” opens with the lines: “*Slow down, you crazy child, you're so ambitious for a juvenile.*” From the beginning, the song tells the listener and Joel himself to slow down and not chase one high after another. Joel's father not only opens his son's eyes, but he also talks to a larger audience without realizing. The line suggests how life is slipping away not because time is short but

because we fail to fully take it in. While chasing after youthful milestones, running ahead of ourselves, we forget the moment, the exact and unremarkable moment that will one day become something we ache to remember.

The song continues: “*If you're so smart tell me why are you still so afraid? Where's the fire, what's the hurry about?*” The question remains unanswered. After he left the States to find his father, he ended up in Vienna, and maybe for the first time, he saw that a life outside a hamster wheel existed and that there is no actual race in life but only the self-

made urgency, which ends up consuming us. In that self-made urgency the faster you move, the more you forget. People become only side characters rather than real connections, days start to look the same, and life becomes the identical day repeating itself over and over again.

The advice presses on, “*You can't be everything you wanna be before your time.*” It is not just advice but a rephrased truth, in trying to become everything at once we forget how to simply exist. We give up the present.

The lyric “*Don't you know that only fools are satisfied?*” displays a sharp irony regarding how forgetting becomes an active choice rather than a passive occurrence. We constantly chase what could be, completely forgetting what is right in front of our eyes.

The chorus, “*When will you realize Vienna waits for you?*”, circles back many times. Joel uses Vienna as a metaphor for a place that allows people to feel and live in the

moment. The first few times it was said more like a promise, that there is a place where we can let go of the constant race and seize the moment. The song ends with the same words this time acting as a reminder that by the time we realize that there is a place like Vienna, some things are not reversible anymore and how we have already forgotten essences of ourselves along the way. Vienna should not be seen as an escape.

Joel does not leave the listeners in despair. Instead, he suggests that forgetting is not about memory but about intention and attention. He reminds himself and his listeners that the moment we slow down is the moment forgetting loses its danger and life returns to you in unforgettable ways.

So “*Why don't you realize Vienna waits for you?*”

References

- Billy Joel. (1977). Vienna.
- Genius. (n.d.). Vienna by Billy Joel – lyrics & annotations. Genius. <https://genius.com/Billy-joel-vienna-lyrics>

İlkyaz

Sıla ÇAĞLAK

Dışarıda bahar, yeşillerin kokusu,
Hafif bir rüzgar ile dalgalanıyor ağaçlar
Benim vaktim hala güz;
Benim mevsimim hala kasırgalar.

Dışarıda bahar, yeşillerin kokusu
Kalkıyor gökten bulutların örtüsü.
Benim vaktim sancıyı çeyrek geçiyor;
Benim mevsimim hala kasırgalar.

Dışarıda bahar, yeşillerin kokusu,
Caddelerde şen kahkahalar.
Benim vaktim gözyaşına beş kala
Benim mevsimim hala kasırgalar.

Dışarıda bahar, yeşillerin kokusu
Kalktı şehrimden hüznün gölgesi.
Benim cemrem düşmedi ruhuma;
Benim mevsimim hala kasırgalar .

Unutmanın Yörüngesi

Selin BULUT

İnsanlık neden uzaya bu kadar düşkündür? Bu basit bir soru gibi görülse de aslında hepimizin içinde saklı bir hissi yoklar; unutma isteği, geride bırakma arzusu, hatırlamanın ağırlığından kurtulabilme ihtimali...

İnsanoğlu bu soruya çoğu zaman mantıkla değil, duygularıyla cevap verir. Hepimizin içinden bir kere bile olsa dünyadan uzaklaşmak geçmiştir; gece gökyüzüne bakarken, umutla parlayan Ay'ı gördüğümüzde... Her şeyi sarmalayan o koca karanlığın içinde kaybolmak, sonsuz kozmosun bir parçası olmak istemişizdir.

Bazı anılar ağırdır, hatırlandıkça keskinleşir. Bu yüzden insan zihni, kendini korumak için unutmayı seçer. Ya da en azından unuttuğuna inanmak ister. Çünkü bazı anılar tamamen unutulmaz, sadece sessizleşir. Ve insan, oluşan sessizlikten değil, onun bir gün yeniden konuşma ihtimalinden korkar. Belki de bu yüzden, sadece zihinde değil, fiziksel olarak da uzaklaşmanın yollarını arar.

Uzay, her şeyden bir kaçış olarak düşünülür. Sınırların olmadığı, geçmişin ağırlığının taşınmadığı bir

yer gibi görünür. Çünkü insan, uzaklaştıkça yüklerinden de kurtulacağını sanır. Oysa uzay, sandığımızdan çok daha dürüştür aslında. Orada insanın dikkatini dağıtabilecek hiçbir şey yoktur. Ne sesler ne de gündelik telaşlar... Sadece sonsuz bir boşluk ve o boşluğun içinde kendi düşünceleriyle baş başa biri vardır.

Belki de bu yüzden uzaya gitmek unutmak değil, hatırlamaktır. Eğer uzay gerçekten hatırlamaksa, o zaman unutmak nerede gerçekleşir?

Uzaya gitme fikri çoğu zaman ilerleme ve keşif ile açıklansa da içinde daha derin bir dürtü saklıdır; geride bırakma isteği. Dünyanın karmaşasını, geçmişin ağırlığını, insan olmanın yorgunluğunu... Her şeyi unutmak ve geride bırakmak.

Ancak unutmak, mesafe ile mümkün olsaydı, en iyi unutmayı astronotlar başarır. Bu düşünce sadece bir varsayım değildir; uzay görevleri sırasında da kendisini gösterir.

Artemis 2 görevi sırasında astronotlar, Ay'ın karanlık tarafında keşfettikleri parlak bir krater, uçuş arkadaşları Reid Wiseman'ın kanserden kaybettiği eşi Carroll'un adını verir. Bu unutmanın değil hatırlamanın en açık halidir.

İnsan, zihninden silemediği bir ismi bu kez gökyüzüne yazar. Çünkü bazı kayıplar unutulmaz, yalnızca yer değiştirir. Hafızadan çıksa bile evren ile bütünleşir.

Çünkü unutmak mekansal değil, zihinsel bir eylemdir. İnsan kendinden uzaklaşamaz. Gittiği her yere hafızasını da götürür. Bastırılmış anılar, söylenmemiş

cümleler, yarım kalmış duygular... hepsi en sessiz anlarda geri döner. Özellikle de kaçacak hiçbir yerin kalmadığı uzay boşluğunda. Belki de bu yüzden uzay, unutmanın değil, hatırlamanın en yoğun yaşandığı yerdir.

Artemis 2 pilotu Victor Glover'in söylediği gibi "in all this emptiness, you have this oasis" bu söz uzayın ortasındaki dünyanın nasıl bir istisna olduğunu anlatır. Sonsuz bir boşluğun içinde, hayatın yoğunlaştığı tek yer... bir huzur sığınağı. Uzaydan bakıldığında dünya sadece bir nokta gibi görünür, ama insanın bütün yükü o küçücük noktanın içindedir. Unutmak ya da sonsuza kadar saklamak istediğimiz her şey de o noktada saklıdır. Bu yüzden nereye gidersek gidelim, onlardan tamamen kaçamayız. Çünkü hatıralar, bulunduğumuz yerden değil kim olduğumuzdan doğar.

Uzay boş olabilir, ama insanın içi değildir. Belki de unutmak, hatırlamamak değil, onunla yaşamayı öğrenmektir. Ve belki de uzay, insanın bunu öğrenmeye çalıştığı en sessiz yerdir.

Bitiremediğim

Rabia ÇAKIRLI

Beni sana başlatan gözlerindi,
Devam ettiren gülüşündü,
Bitirmeyen ise kendindin,
O yüzden ne yapsam ben seni unutamam.

Sokağa çıksam adımların,
Sussam sesin var,
Hangi boşluğa baksam seni görüyorum.
O yüzden ne yapsam ben seni unutamam.

Kaçtıkça kurtulurum sandım,
Ama fark etmedim ki, yine sana kandım.
Bu hayatta her şeyi bitirdim de,
Bir seni bitiremedim içimde.
O yüzden ne yapsam ben seni unutamam.

Yazılmayan

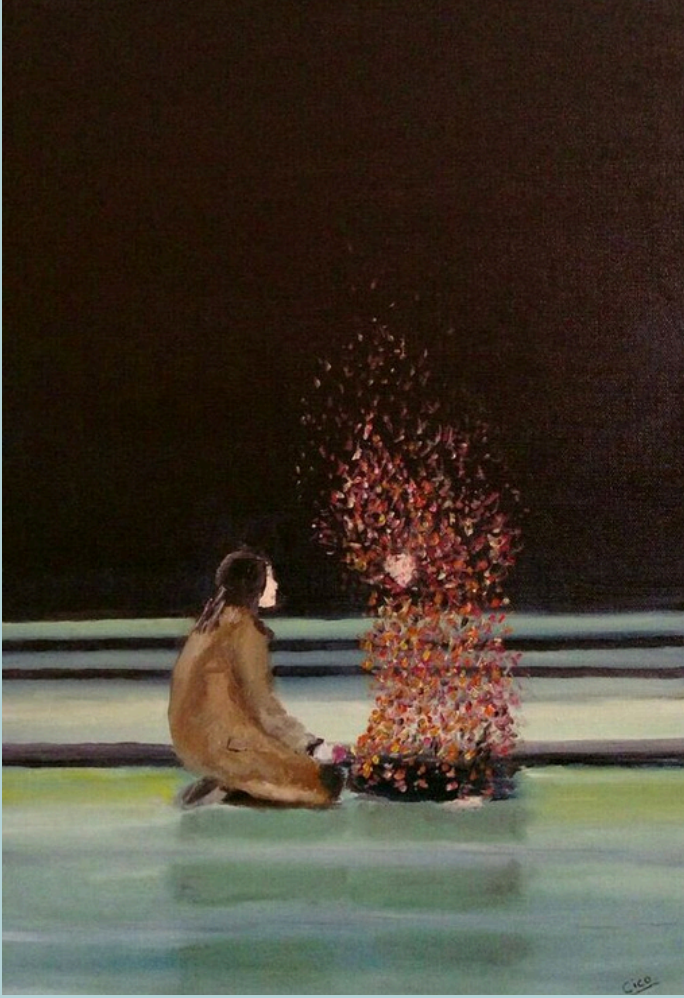
Erdinç YILDIRIMÇAKAR

Gittiği her yerde en çok onu hatırlardı. Evlerin duvarlarına çarpıp içeri giremeyen soğuk rüzgârlara karşı şarkılar biriktiriyordu. En zoru, adından sonra gelen o tek harflik aidiyeti koparıp atmaktı. Yürürken bir gülün gölgesini takip ediyor, bir süredir beklettiği cümlelerin altını çiziyordu. Korkak bir yürekle cesur bir savaş veremezdi. Aynalarda kendi benliğine bakmayı öğrendi. Unutmak diye başladığı sabahlarda durmadan onu düşünüyordu. Tren anonslarında, yeni şehirlerdeki ilk gördüğü tabelalarda eli hep ona uzanıyordu. Bir köprüye gitti ama acısını suya bırakamadı. Sonra şehrin bütün sokaklarını yürüye yürüye bitirdi. Akşamüstü, kalacağı yere yavaş adımlarla gitti. İnsan gördüğü rüyaları sabah olunca anlatabilmeli diye düşündü, bütün odaları aynılaştıran bir karanlıkta.

Kadın; bir başka şehirde daha çok acı çekeceğini bilerek, ayrılıktan yapılmış bir yola girmişti. Çıktığı yolun hem acısını hem gururunu taşıyordu. Gittiği ülkelerde vazgeçmek kelimesinin ağırlığını tartmıştı. Hiçbir dil kendi bırakışının ağırlığını ve kesinliğini taşıyamazdı. Cebindeki biletleri elleriyle kavramış, daha ne kadar bilete ihtiyaç duyacağını hesaplıyordu. Hiçbir mesafe kalbine direnmek kadar ona acı vermiyordu. Yarı karanlık odasında ne istediğini düşündü hep. Artık konuşmak için de susmak için de çok geçti, biliyordu. Çok bir şey değil, bir kar tanesi yere düşene kadar onunla beraber hayranlıkla bakmak istemişti. Oysa son zamanlarda kimsenin duymadığı bir frekansta seslenen o yalnız balina gibiydi. Geceler boyu kararını düşünmüştü. Pişman olacağı kararlar vermek,

onun adeti değildi. Uzaktan tanıdığı bir şairin sözleriyle defterine “Gitmek” yazmıştı çoktan. Artık kanamasın diye eliyle kalbini bastırarak gidiyordu.

*Unuttuğumuz, bizde bir
başka yaşantıya
dönüşmüşse buna ne
kadar unutmak denir. **

Günler sonra aynı şehirde yan yana oturdular. “Portakal çiçeğim, bahar

kardelenim” diye sesleniyordu adam. “Senden aldığım her şeyi sana getirdim.” Hiçbir şey geride kalmamıştı; yaşadıkları hâlâ sürüyordu. İkisi de önlerindeki belirsizliğe bakıyordu. Birbirlerini görmüyor hissediyorlardı sanki. Adam, yalanla örülmüş bir geleceği önüne koyamayacağını, sabahın başladığı yerde günü akşama erdiremeyeceğini biliyordu. Kadının anlatmaya çalışıp da söyleyemediklerini, bizzat yaşayarak tecrübe etti. Ayrılığı bir zamanlar küçük bir ölüm gibi görmüşlerdi; gidip gelmişler, pek çok yanlış birlikte taşımışlardı. Tam da şu an hayatlarına bir virgül koyma cesareti göstermişlerdi. Sustular. Sarıldılar. Kucaklaşan iki damla gibiydiler. Hem çok yakın hem çok uzaktılar. Adam korkularını geride bırakmıştı; karşısındaki kadın ise içindeki küçük kızın elini tutmuştu. Kadın düşlerinin gerçekleştiği yerlere gidiyordu. Adam olduğu yeri kendi gerçeğini yaşadığı yer olarak seçiyordu. Adam trene bindi. Kadın durakta kaldı. Bakışlarıyla vedalaştılar.

*Şükrü Erbaş, Çekilme Suları, s. 20.

I've Dug A Hole

Metehan ADIGÜZEL

I've dug and dug,
All my life I only dug.
The screams of heat,
Begged me to stop and sit.

The madness is stillness,
I cant sit, so I dug.
My shovel and my heart
Made music, inside I cried.

I lost my voice and tears,
I dug to escape fears.
Ancient will live for years,
To chock the ancient I dug.

A hand suddenly, I was pushed.
Half of my life blamed devil,
I never looked up and I dug.
It wasn't devil... but spirits that're evil.

Black hole is unstable now,
And my lungs feel like bow.
I asked for purity, got it raw,
Dancing of blood is my flaw.

I once dug a hole to forget.
It got worse deeper I get.
The past may be a pet.
Unintended loss is great.

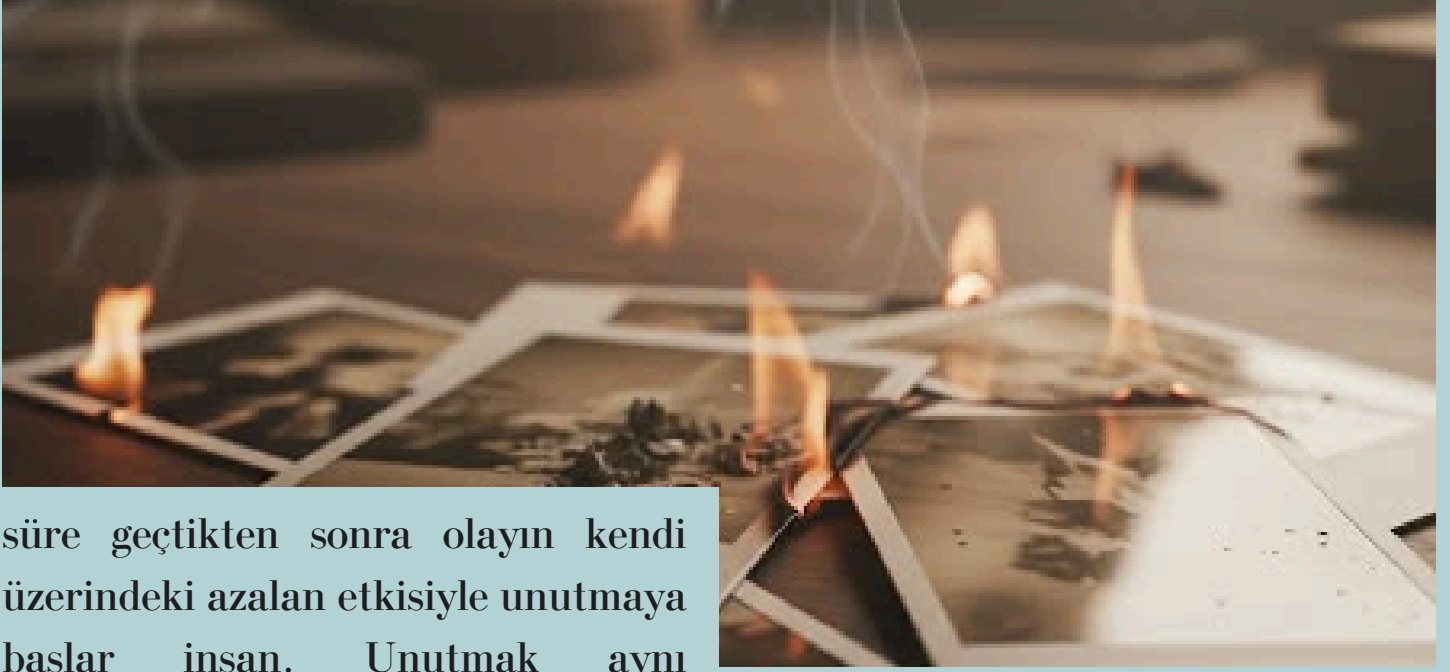
Hayat Ve Unutmak

İrem GÖNCÜ

Hayatta edinilen her deneyim, hissedilen her duygu insanı bir adım daha ileriye götürür. Ucu bucağı olmayan bu dünyada yaşanan her bir deneyim dallanıp budaklanır ve bizi sonunda olacağımız kişiye dönüştürür. Fakat bu yaşantıların her biri mutlulukla hayatımızın sonuna kadar hatırlamak isteyeceğimiz deneyimler değildir. Çoğu öyledir ki aklımıza geldikçe gözlerimizi sıkı sıkı yumar, unutmak isteriz. Unutmak bir kaçış yolu gibi gelir; geçmişin bize verdiği hasarlardan kurtulmanın bir yolu gibi düşünülür. İnsanlar her acının zamanla unutulacağını ve geçeceğini söyleyerek teselli eder birbirlerini. Ama bu yaklaşım ne kadar doğrudur, tartışılır.

Unutmak her ne kadar bizi olumsuz hislerden koruyacak olumlu bir durum gibi dile getirilse de aslında bu konu, gerçek hayatta çok farklıdır. Bir insan deneyimleriyle

öğrenir; olumlu veya olumsuz olan her bir olay insana gelişim sağlar. Hatırlamak istemediğimiz deneyimler de en az hatırlamak istediklerimiz kadar önem teşkil eder. Bazen unutamayız ancak yaşantılar sadece durum odaklı değildir. İnsana kattığı değerler ve insanın bu durumdan çıkardığı anlamlardan dolayı unutulamaz. Unutamamak insana yük olur bir zaman sonra. Fakat belki de dünyadaki en büyük sınavlarımızdan biri, anılarla yaşamayı öğrenmektir. Geçmişin bir yük gibi değil, kişinin bir parçası gibi görülmesi gerekir. Hatıralar bizi var eden, maneviyatımızı diri tutan yapıtaşlarıdır. Her bir hatıra bizde izler bırakır, bize yeni şeyler öğretir ve yeni duygular deneyimletir. Olumsuz yaşantılar da olumlu yaşantılar gibi insanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur. Tabii bazı durumlar vardır ki insan unutmadan ilerleyemez bir adım sonrasına. Bir

süre geçtikten sonra olayın kendi üzerindeki azalan etkisiyle unutmaya başlar insan. Unutmak aynı zamanda varoluşun vazgeçilmez bir parçasıdır. Bazen en unutmak istenilmeyen anılar unutulur, bazen ise unutmak için çabaladığımız şeyler unutulmaz; fakat bu yaralarla yaşamayı öğreniriz.

Hayatta deneyimlenen en güzel gülüşler, görülen en güzel manzaralar zamanla zihindeki yerini kaybeder. Önemli olan hisleri hatırlamaktır; her ne kadar yaşantılar zamanın geçmesiyle soluk birer tabloya dönse bile. Çünkü unutmanın gerçekleştiğine inansak da aldığımız bir koku bize unuttuğumuzu sandığımız şeyleri hatırlatabilir. Her ne kadar birbirine tezat görünseler de hatırlamak da unutmak gibi insanın doğasının bir

parçasıdır. Anılar zihnimizde derinlere çekilir aslında. Bundan dolayı unutmak, çoğu zaman sadece hatıraları gerilere atmaktır, hislerin ve deneyimlerin silikleşmesidir.

Unutmak olumsuz bir durum değildir. Ne bizi olumsuz deneyimlerden kurtarır ne de bizde eksikliklere sebep olur. İnsanlar hatırladıklarıyla ve hatırlayamadıkları şeylerle birlikte var olur, yerini bulur. Sonuçta önemli olan, hatırlananların ve hatırlanmayanların bizi nasıl yönlendireceğine karar vermektir. Çünkü bazen insanı geliştiren ve ilerleten hatırlananlar değil, aynı zamanda geçmişte bırakabildikleridir.

Unutmanın Paradoksu

Mehmet Eren KİRTİK

Kalkmak ne mümkün yerimden,
Sanki koca bir taşım.
Zamandan bile ağır,
Omzumda taşıdığım başım.

Bakıyorum aynaya şaşarak.
Benim mi bu solgun beniz?
Unutmakla dolacak mı,
Bu uçsuz bucaksız dehliz?

Unutmaksa eğer tek şifa;
Varsın, durdursun bu kaosu.
Ancak unutmak değilse çare,
Artık kimse çözemez bu paradoksu...

Sahne Tozu

Batuhan TAMBURACI

Unutmak her zaman bir anda gerçekleşmez; zamana yayıldığı, yavaş yavaş bölündüğü de olur. Doğada olayları ve döngüleri zaman belirler; her canlı kendi vaktine göre yaşar, insan hariç. İnsan, zamana meydan okuyan tek varlıktır. Fakat bu muazzam zihne sahip olan insan bile dönüp kendisini tam olarak anlayamaz; çünkü insanların yazılı bir kullanma kılavuzu yoktur.

İnsanın kendi zihin süreçlerinde anlamlandırmakta en çok zorlandığı olgulardan biri de bu “unutmak” bahsidir. Unutmak her zaman bir anda gerçekleşmez, bir saman alevi gibi parlayıp sönmez; bazen sessizce solan ve kuruyan bir çiçek, bazen yavaşça bozulan bir meyve gibi

zamana yayılır, insanın zihnine ince ince işler. Hatta bazen, tam gözünün önünde duranı bile fark ettirmez, insanın görüşünü kısıtlar.

İnsana kendini unutturan en güçlü etkenlerden biri de günlük hayatın o bitmek bilmeyen teranesidir. İstanbul'da herkes, sadece hayatta kalabilmek için bir yerlerden bir yerlere koşuşturur. Herkesin orada bulunma amacı farklıdır zira. Çoğu zaman tam olarak nerede olduğunu, neyin yaşandığını bile fark etmezler; bu devasa metropol onları yutar ve yavaşça sindirir.

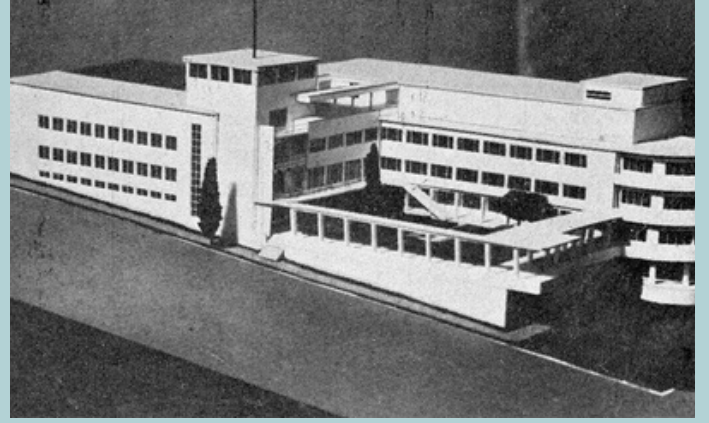
Nerede ve nasıl var olduğunu bilmek bu yüzden önemlidir. Bir binanın yapısal özelliklerini incelemek, özellikle mimarlık veya mühendislik penceresinden bakıldığında oldukça basittir: Bir temel, biraz beton, demirler... Fakat binalara asıl karakterini veren şey,

üstlendikleri işlevlerdir. O binalar bir araya gelerek mahalleleri oluşturur ve her mahallenin kendine has bir kültürü vardır. Ne yazık ki bu kültürler de zamanla unutulma tehlikesiyle karşı karşıya kalır.

Bahsedilen o binalardan bazıları tiyatro, bazıları ise sinema salonlarıdır. Tarihi çok eskilere uzanan Kadıköy, kültür ve sanat bakımından zengin yapısıyla dünya üzerinde öne çıkan yerlerin başında gelir. Kültür ve sanat bakımından her zaman çok zengin bir ilçe olmuştur.

Kadıköy'de vuku bulan en önemli tarihi hadiselerden biri, Afife Jale'nin Müslüman bir kadın olarak ilk defa sahneye çıkışıdır. Afife Jale o gün sahneye adım attığında, oyundaki diğer arkadaşları onun

polislerden kaçmasına yardım eder. Fakat bu çaba ne yazık ki yetersiz kalır ve Afife Jale'nin sahneye çıkışı yasaklanır. Bu hikâyeye, akıllara o güçlü şarkıyı getirir: *“Moi, je veux mourir sur scène // En chantant jusqu'au bout”* yani *“Sahnedeki ölmek istiyorum // Sonuna kadar şarkı söylemek istiyorum.”* *“Ma vie a brûlé sous trop de lumières // Je ne peux pas partir dans l'ombre”* yani *“Hayatım çok ışıklar altında yandı // Gölge içinde terk edemem ben.”*

Sahnedeki koparılan Afife, hayatı boyunca pek çok zorlukla mücadele etmek zorunda kalır. Şairin de dediği gibi: *“Ben yanmasam, sen yanmasan, biz yanmasak, nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa.”* Afife Jale, gösterdiği bu direnişle kendinden sonraki tüm kadınlara sahnenin yolunu açar.

Apollon Tiyatrosu'ydu Afife'nin ilk kez sahne aldığı o tarihi yer. Apollon Tiyatrosu önce Hale, sonra da bilinen adıyla REXX Sineması oldu. Bir zamanlar herkesin kapısında uzun kuyruklar oluşturduğu, film festivallerini coşkuyla kovaladığı REXX, zamanla insanlar tarafından unutuldu. Binanın bir zamanlar tiyatro sahnesi olduğu gerçeği ise çoktan hafızalardan silindi. Günümüzde bu bina tamamen yıkıldı; insanlar artık hiçbir şey olmamış gibi yanından geçip gidiyor.

Kadıköy'de yıkılan bir başka sahne ise kısaca "Halk Eğitim" olarak bilinen binadır. Bu bina da apar topar yıkılarak toplumun ortak hafızasından adeta soyutlanmıştır. Halk eğitim, adı üzerinde halkın sahnesidir; bünyesinde pek çok farklı oyunu barındırır. İnsanlar orada çeşitli kurslara katılarak nefes alırdı. Ama şimdi insanlar o caddeden sessiz sedasız ilerliyor; orada bir zamanlar ne kadar güzel bir bahçe olduğunu tamamen unutarak...

Yine de insanları doğrudan suçlamadan önce bu kolektif

unutuşun sebeplerini araştırmak lazım. Neden insanlar bu kadar hızlı ve ezici bir tempoda yaşamak zorunda bırakılıyor? Neden kafalarını kaldırıp düşünecek bir an bile bulamıyorlar? Bu kültürel erozyon neden yaşanıyor? İnsanların sanatla, mekanla olan bu bağı neden kopartılıyor?

Kadıköy sokaklarında yürürken insanı bir tabela karşılar: “*Mutlu insanlar, mutlu hikayeler.*” Maalesef ki gerçekte insanlar Maslow’un ihtiyaçlar piramidinde oldukça aşağıda bir yerdeler. Belki de piramidin en alt basamaklarında hayatta kalmaya çalışmak, bu insanlara o mecburi görmezden gelişi ve bu gözden düşüşü yaşatıyordur, kim bilir?

“*Bütün dünya bir sahnedir ve bütün erkekler ve kadınlar sadece birer oyuncudur.*” Bazen bu sahnede replikler unutulur. Bazen de insan kendi rolüne o kadar odaklanır ki, diğer oyuncuların ne dediğini tamamen kaçıır. Sahnede kaç çeşit dekor olduğu, etrafta nelerin değiştiği bile fark edilmez.

Ve sonunda oyunun son perdesine gelinir; reverans yapılır, alkışlar kopar, ışıklar söner ve perde kapanır. Bu oyun biter, başka bir oyun başlar. Bir yazı biter, başka bir yazı başlar. İnsanlar çabuk unuttur ama çabuk öğrenir. Tıpkı yazılanların da gün gelip hafızalarda kalmayacağı gibi... Belki de bu, hayatın insana oynadığı en net kara mizahtır.

Bir Avuç Anı, Uzak Bir Seda

Ayşe Naz İÇÖZ

Hatırımda bir silik çehre, bir güzel eda,
Adını koyamadığım hislerle belirir.
Hatırımda bir acı veda, uzak bir seda
Avuç dolusu anı içerisinde yankılanır, gider.

Hatırımda bir ince gülüş, bir narin bakış
Bilmem hangi zamana, kime aittir.
Hatırımda sıcak bir öpüş ve elbisedeki ince nakış
Anımsamak isterim, zihnim ise zamana yenilir.

Hatırımda şimdi ne kaldı,
Zaman hepsini senden, benden aldı.
İsmin neydi, kaç heceydi?
Seni ilk ne zaman gördüm, hangi geceydi?

Where the Birds Once Were

Gizem OGAN

Sitting under a tree full of birds, free
She was overwhelmed by the memory of thee.
Roaming inside her mind without the ability to see,
She was imprisoned behind bars, not having a chance to flee.

The voices in nature were trying to take her back into reality,
but were unable due to insanity.

Filled with different versions of your identity,
her memory was too crowded to find a way out of the complexity.

Weary soul of hers remembers every moment that was thine.

She cannot force the order of her mind to align,
having never been able to see the sign
of you pushing her away from the line.

The wind of the wings makes her freeze
in the moment full of a cold breeze
Save her from this maddening disease,
please...

Dark clouds, full of tears, were gathering like a frame
around her eyes, full of shame.
A destructive storm suddenly came,
Erasing the memories that were without a name.

At last, one by one
all birds were gone,
making the done undone,
and leaving the branches alone.

Futile

Berat TUTAŞ

So plain and empty.

Even though my golden soul shines navy and burgundy.

Time reminds me of the role that I must play; I wonder if the masks will ever leave me.

Not a forbidden fruit, but a false meaning is sold to humankind, which is money.

Every piece of me shatters when I face the mirror to see who made all these mistakes.

Hard times pass through me in tremendous waves.

I cannot sail, it's just tidal that's there.

“Who” is it in the mirror, and why can't I let myself spare?

How is it possible for me to build an identity,

When the most of it is despair and the hope is left in the box of ambiguity?

It still rots. I can feel it in my bones, the fig tree...

Dress me up in your black tuxedo and tell me if I'm supposed to act like Gatsby.

It's all lies; the pawns still fight their way to be kings and queens.

I can't recall if it's always been like this.

Nature is in need of an anti-thesis.

Life passes as it slips through my fingers.

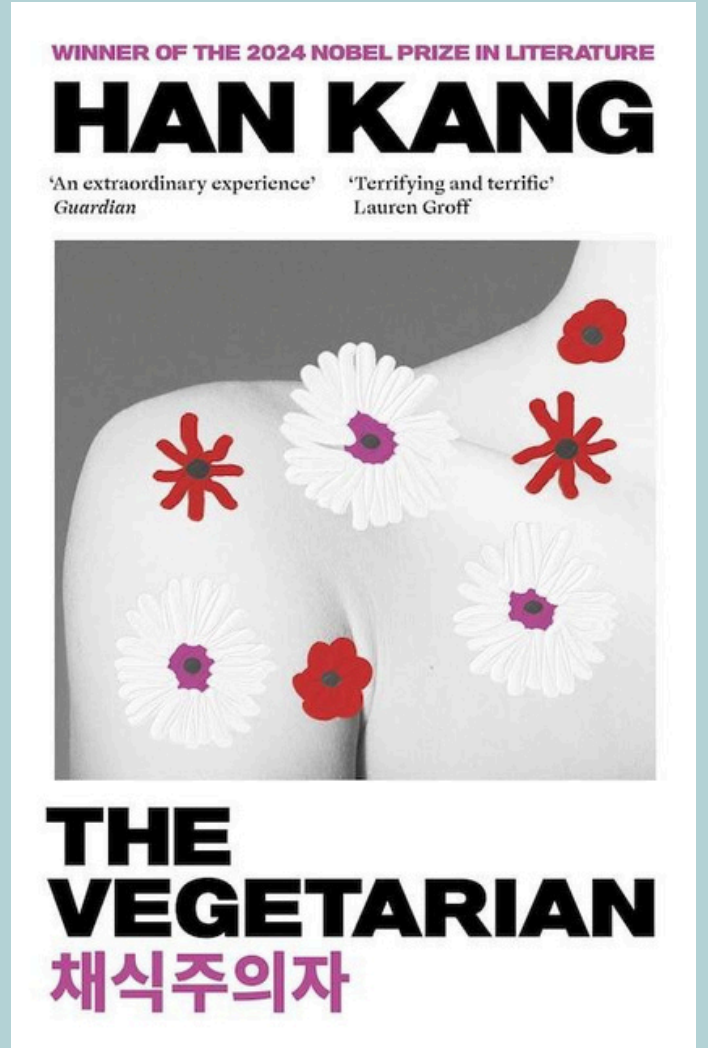
Bölümün Öne Çıkanları —

Refusing the Human: Madness, Body, and Dream- Illusion in The Vegetarian

Sacide BALTA

Han Kang is a South Korean writer known for themes such as violence, trauma, memory, and the fragility of the human body. Her novel *The Vegetarian* tells the story of Yeong-hye, a woman whose decision to stop eating meat after violent dreams causes conflict within her family and society. The novel questions traditional ideas of humanity, identity, and social norms through themes of madness, repression, and transformation.

Yeong-hye's transformation begins with her dreams. According to Gilles Deleuze and Félix Guattari, desire is productive rather than lacking. In Yeong-hye's dreams, blood, meat,

dead animals, and violence constantly appear. These dreams represent the return of violence repressed by society. Her disgust toward meat becomes the first step in rejecting the expectations patriarchal society places on women.

According to Julia Kristeva, abjection refers to things rejected by society because they disturb order and identity. Yeong-hye becomes an abject figure because her behavior no longer fits accepted social norms. Instead of understanding her, her family tries to control and exclude her.

According to Carol J. Adams, eating meat destroys the subjectivity of animals. In the novel, Yeong-hye remembers the violent death of a dog and can no longer separate meat from suffering. Eating becomes associated with violence rather than nourishment.

Becoming a vegetarian is not simply a dietary change. It is a political act because meat represents domination and normalized violence. When

Yeong-hye refuses meat, she rejects the patriarchal system itself. Her father forcing her to eat meat symbolizes male authority and social control over the female body.

Yeong-hye eventually refuses not only society but also humanity itself. She dreams of becoming a plant because plants do not kill, dominate, or consume others. Society sees this desire as abnormal because she no longer fits the image of the obedient woman.

Deleuze and Guattari describe the “Body without Organs” as a body refusing fixed social functions. Society expects bodies to eat, reproduce, obey, and remain

productive. Yeong-hye rejects these expectations by withdrawing from food, sexuality, and social life. Her body no longer functions according to social norms, which causes society to label her irrational.

At the beginning of the novel, Yeong-hye appears as an ordinary and obedient wife. In the patriarchal capitalist system, women are expected to fulfill functional roles and remain invisible as individuals. Her transformation challenges this structure.

In *Anti-Oedipus*, Deleuze and Guattari describe schizophrenia as a process escaping rigid social systems. Yeong-hye's madness becomes a "line of flight," an escape from patriarchal control and fixed identity categories. However, the novel also shows the painful side of this escape because her transformation isolates and destroys her physically.

Throughout the novel, Yeong-hye rejects the roles imposed on her by

society: obedient wife, productive body, and socially acceptable woman. Her plant-like transformation symbolizes a desire to escape violence and domination completely. However, the novel never clearly answers whether she achieves freedom or disappears entirely as a subject. This ambiguity makes *The Vegetarian* powerful, because madness becomes both resistance and collapse at the same time.

Kaynakça

- <https://thegardenstatuary.com/archives/3966>
- https://en.wikipedia.org/wiki/The_Vegetarian
- https://en.wikipedia.org/wiki/Han_Kang
- https://en.wikipedia.org/wiki/Deleuze_and_Guattari
- https://sk.sagepub.com/book/mono/deleuze-and-guattari/chpt/society-desire#_
- https://books.google.com.tr/booksid=NCnoEAAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gbs_atb&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

PAÜ | İngiliz Dili
ve Edebiyatı

HALO

Mayıs 2026

